A NAGYSZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1890. ÁPRILIS 10. NAPJÁN

N.-SZALONTÁN TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA

BALOG AMBRUS,

EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ.

DEBRECZEN,

NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1890. 601.

A NAGYSZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1890. ÁPRILIS 10. NAPJÁN

N.-SZALONTÁN TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA

BALOG AMBRUS,

EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ.

DEBRECZEN,

NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1890. 601.

A nagyszalontai ev. ref. egyházmegye 1890. április 10-ik napján Nagy-Szalontán tartott közgyűlésének jegyzőkönyve.

Jelenvoltak:

Szél Kálmán esperes és *Tisza Kálmán* egyházmegyei gondnok elnöklete alatt:

I. Tanácsbirák:

Lelkészi részről:	Világi részről:
Böszörményi Károly	Ercsey Sándor
Nagy Péter	Sántha István
Balog Ambrus	Dr. Balogh Elek
Márk Ferencz	Tisza István
Nagy Imre	

II. Jegyzők:

Balog Ambrus, Nagy Imre lelkészi-, Sántha István, Borbély László világi részről.

III. Lelkészek:

Nagy Sándor ágyai, Böszörményi Lajos nagy-szalontai, Böszörményi Pál bajji, Sipos Imre belényesi, Szűcs József f.-gyarmathi, Hajdu Elek vadászi, Tömöri Mihály boros-sebesi, Szondi Géza sz.-leányfalvai Bögös Lajos erdő-gyaraki, Bagdi János anti, Ónodi Sándor mező-gyáni, Kolumbán Áron köte-gyáni és Kozma Zsigmond mező-sasi lelkésztársak.

IV. Tanitói testület képviselői:

Szabó József nagy-zerindi és Szőke János okányi tanitók.

V. Egyházak világi képviselői:

Szathmári Mihály, Fónagy Imre N.-Szalontáról, Zachar Ferencz Sarkadról, Lehel-Ősy István Komádiból, ifj. Tóth Sándor Ugráról, Kutassy Ferencz Berek-Böszörményből, Balog Gergely Erdő-Gyarakról, Boros Lajos Gyantáról, Ladányi Gergely Mező-Gyánból.

Elnöklő *Esperes* — buzgó ima után — általános „éljenzéssel“ fogadott, meleg szavakkal üdvözli elnök-társát *Tisza Kálmán* egyházmegyei gondnok ő nagyméltóságát, ki a hányszor csak megjelen gyűléseinken, mindannyiszor utánzásra méltó példát nyujt a kötelesség hű és odaadó teljesitésére; mindnyájunkat tanit arra, hogy „áron is megvegyük az alkalmat“ egyházunk anyagi és szellemi javainak munkálására, iskoláink, — e féltett drága kincsünk, — virágzásba hozatalának eszközlésére, szóval a közmivelődés, a közfelvilágosodás, — s ezek által a közboldogság — előmozditására; melegen üdvözli a lelkészi és világi tanácsbirákat, jegyzőket, lelkészeket, a tanitótestület és az egyházak képviselőit, kik megjelentek, hogy autonomiánk — az ősöktől ránk maradt e szép örökségünk — jogainak gyakorlása .... s az azzal elválaszthatatlan kapcsolatban levő kötelességek hűséges teljesitése által most is, mint már oly sokszor, élő tanubizonyságot tegyenek azon lángoló szeretetről, mely egyházunk és iskoláink magasztos ügye iránt közöttünk kinek-kinek, nagynak és kicsinynek szivében és lelkében kiólthatatlanul lobogva ég.

E szivből, szivek mélységeig ható lelkes üdvözlet által felkeltett „éljenek“ elhangzása után: esperes a jelen közgyűlést megnyitottnak nyilvánitja.

---

1. Az egyházak és tanitótestület képviselői
a fentkitett sorrendben, megbizó leveleik rendben levén:
igazoltatnak.

2. *Fábián László*, *Benedek László* világi tanácsbirák, Csák József ménes-gyoroki lelkész az esperesi hivatalhoz küldött értesitéseikben jelentik, hogy részint betegség, — részint másnemü halaszthatatlan elfoglaltatásaik miatt jelen közgyűlésen meg nem jelenhetnek.
Sajnos tudomásul vétetik.

3. A tárgysorozat felolvastatván,
helybenhagyatik és tanácskozási sorrendül elfogadtatik.

4. Olvastatott a következő esperesi jelentés az egyházmegye szellemi és anyagi állapotáról:

„Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

Egyházmegyénknek az 1889-ik évi szellemi és anyagi állapotát feltüntető jelentésemet, — a hozzám beérkezett adatok alapján, — a következőkben van szerencsém beterjeszteni:

I. Vallás-erkölcsi állapot.

A közönséges istenitisztelet gyakorlása, általában gyülekezeteink vallásos buzgósága mellett tanuskodik, mert ugy az ünnepnapok, mint a vasár-

napok délelőttjén dicséretes buzgósággal gyakorolják egyházunk tagjai a hitelveink szerint tartatni szokott közönséges istenitiszteletet, — kivételt e tekintetben csak azok a községek képeznek, a melyekben *a vásárok vasárnaponként tartatnak rendszerint*, mert ily helyeken a vásárral együtt-járó lárma és mulatozás vagy megzavarja, vagy általában lehetetlenné teszi a közönséges istenitisztelet megtartását, mint ez szomoruan van jelezve *Pankotáról* és főleg *Boros Sebesről*. Ünnep és vasárnapok délutánján, valamint a köznapokon tartott istenitisztelet alkalmával főkint a nagyobb mezei munkák idején ha szünetel is ez a vallásos buzgóság: de ujra fellendül és benső érdeklődést mutat a munkaszünetek idején tartatni szokott biblia magyarázatoknál. Vasárnap délután egyházmegyénk 31 egyházában kátémagyarázat, — 4-ben bibliamagyarázat, 7-ben felváltva e kettő, 1-ben egyszerü könyörgés tartatik. Köznap reggelenként mindennap tartatik istenitisztelet 25 egyházban, hetenként kétszer 8 egyházban, csak bünbánati héten 8-ban, kettőben egyszersem. Köznap délután naponként tartatik istentisztelet 4 egyházban, 39-ben nem. Köznapokon biblia magyarázat tartatott 24 egyházban, 19-ben nem. Urvacsoráztak 24 egyházban, — hol ez nyilván tartatott 28,696-an.

Az erkölcsi állapot megitélésére szolgáljanak a következő adatok: Törvénytelen szülöttek száma: 292. (3589 szülött közül) 8% — törvénytelenül együtt él, mennyire ez kipuhatolható volt 251; — visszás házas volt 92, kik közül lelkészi békéltetés folytán kibékült 27, elvált 19; hozzánk áttért 29, kitért 8; vegyes házasság 77, nazarénus vagy más sekta hivei vannak 10 helyen, épen ugy mint tavaly, számuk azonban általában apadóban van, daczára annak, hogy téritési mániájukat egész rajongással üzik. Botrányos büneset 1 helyen fordult elő a mi kétségtelenül az erkölcsi állapot javulását jelzi a mult esztendőhöz képest.

2. Iskola ügy.

A tanügyi-bizottság külön jelentésén kivül, egyházmegyénk iskolaügyének állapotát a következőkben van szerencsém feltüntetni.

A 6—12 éves 8348 tanköteles közül iskolába jár 7692, vagyis 92%; a 13—15 éves 2731 tanköteles közül iskolába jár 1212, vagyis 44%, és pedig 78 iskolai épületben 90 tanterembe, melyből törvényszerü 40, kielégitő 38, türhető 9, rosz 3; — a mindennapi iskolában I. osztályu 13, II. osztályu 11, III. osztályu 4, IV. osztályu 20, V. osztályu 36, VI. osztályu 6; a 39 helyen levő ismétlő iskolából 1 éves tanfolyamu 21, 2 éves 6, 3 éves 12. Ezen iskolák vezetésére 90 tanerő van alkalmazva, kik közül fiukat tanit 32, leányokat 28, vegyesen 30. Közülök oklevéllel bir 51, igazolványnyal 24, kibocsátványnyal 3; lelkész-tanitó 5, segéd lelkész 1; képesitvénye nincs 6-nak; állandó 72, ideiglenes 14, segéd 4. A tanerők javadalmazására fordittatott ez évben 38,317 frt. Taneszközökre 2059 frt, az iskola épületek fentartására 5126 frt és igy az összes iskoláztatásra 45,502 frt Az egyházkerület által kötelezővé tett tanterv közül 66 iskolában a C, 10-ben a B, 14-ben az A, tanterv van alkalmazásban.

3. Anyagi állapot.

Az 1889. évről szóló egyházi s illetőleg gondnoki számadásokat az egyházi törvények értelmében bekivánván, azokat az egyházmegyei számvevőszékhez áttettem, mely is e tárgyu jelentését az egyházmegye közgyűléséhez külön adta be.

Az egyházak ingó és ingatlan vagyonáról kiállitott s a törvényszerü egyház látogatás alkalmával hitelesitett leltárt nyilvántartom. Ezeknek előre bocsátása után áttérek az 1889-dik év folyamán történt épitkezésekre és hagyományokra.

a) Épités és javitás.

Ágyán javitásokra 102 frt; *Árpádon* templom s torony ujból javitására 1400 frt; *Belényes-Ujlakon* templomjavitásra 120 frt, lelkész s tanitói lakás javitására 40 frt; *B.-Böszörményben* javitásokra 217 frt 04 kr; *B.-Zsadányon* templom belseje ujonnan készitésére 2800 frt; *Erdőhegyen* épitkezés és javitásokra 300 frt; *F.-Gyarmaton* templomjavitásra 160 frt, iskolakerités és ürszékre 140 frt; *F.-Tóton* lelkészi lakon egy kis szoba készült közadakozásból; *Fenesen* torony ujonnan bádogoztatására és a templom mennyezetének kijavitására 600 frt, lelkész és tanitói lak javitására 26 frt; *Geszten* templom s toronyjavitásra 1000 frt; *Gyantán* a papi lakon kutra 60 frt, egyházi épületek javitására 50 frt; *K.-Apátiban* épületek javitására 60 frt; *Köte-Gyánban* apróbb javitásokra 140 frt; *Homorogon* tanitói lakon melléképületre 150 frt; *M.-Gyorokon* javitásokra 33 frt 12 kr; *Mező-Gyánban* két uj iskolára 8132 frt; *M.-Sasson* épületjavitásokra 200 frt: *N.-Szalontán* templom- s toronyjavitásra 1450 frt, épületjavitásokra 1367 frt; *N.-Zerinden* épületjavitásra 150 frt; *Okányban* fi- és leányiskolánál melléképületekre 762 frt; *Pankotán* templom- s toronyfedélzet javitásra 130 frt; *S.-Kereszturon* uj iskolaépületre 678 frt; *Sonkolyoson* orgonahármoniumra 160 frt, lelkészlakon javitásokra 40 frt; *Szakállon* keritések és kapuk javitására 35 frt; *Szentleányfalván* templomszékek festésére (közadakozásból) 30 frt; *Tamásdán* templomjavitásra, torony bádoggal fedésére, lelkészi lakon egy szoba épitésére 1024 frt 37 kr; *Tárkányon* uj iskolateremre 500 frt; *Nyégerfalván* templom- s toronyjavitásra 100 frt; *Tenkén* apróbb javitásra 50 frt; *Vadászon* templom körülkeritésére 107 frt, mellék épületek javitására 49 frt fordittatott. Épitkezés és javitás történt tehát összesen 22,369 frt 53 kr értékben.

b) Adakozás és hagyomány.

Ágyán perselypénz 14 frt 74 kr; *Árpádon* urasztali teritékre az árpádi vallásos nők 50 frt, Schwarz Péter regálebérlő kathedrai teritékre 10 frt; *Bajjon* Bordás Mária papi és szószéket teritékkel látta el. *Belényesen* Kovács István 4 frtot adományozott; *B.-Ujlakon* templomi székekre a község 240 frtot, perselybe gyült 6 frt 05 kr; *B.-Böszörményben* özv. Varga

Sándorné Kovács Maria az egyháznak 40 frtot, iskolának 20 frtot, szegényeknek 20 frtot hagyományozott, öreg Szivák János 2 frtot. *B.-Sebesen* közadakozás egy orgonára 400 frt; *E-Gyarakon* urasztali és szószék teritőre az egyház tagjai adományoztak 86 frtot, perselybe gyült 27 frt 88 kr; *Erdőhegyen* az egyház részére adományoztatott 60 frt; *Fenesen* Gábor András az egyháznak 5 frtot, Özv. Paul Ferenczné keresztelő-edényre 1 frtot adományoztak; *Geszten* Tisza Kálmán templom- s toronyjavitásra 500 frtot adományozott; *Köte-Gyánban* urasztali teritőalapra többen 29 frt 27 krt adományoztak; *M.-Gyorokon* perselybe gyült 15 frt 39 kr, egy bál jövedelme 54 frt 94 kr, „Rózsa Péter Ede alapitvány" II. részlete befizettetett 50 frt; *M.-Gyánban* Tar Gusztáv a szószékre egy teritőt adott 10 frt értékben, Szarka János orgonaalapra 100 frtot adományozott; *N.-Szalontán* perselybe gyült 305 frt 26 kr, az egyház részére Darvasi Lajos 20 frtot, Fábián Andrásné 10 frtot, id. Cs. Oláh Sándor 10 frt, Tolna Gergelyné Kenéz Mária 10 frtot adományoztak, Oláh Mihály és neje 2 frtot, Mados Györgyné, Kenyeres Zsuzsánna 200 frtot, Bordás Jánosné 10 frtot, Sinka Pálné, Fazekas Mária templom- s toronyjavitásra 50 frt, első temetkezési intézet 50 frtot, szalontai takarékpénztár szegény gyermekek ruhasegélyére 90 frtot adományoztak; *Ó.-Aradon* Varga József két perselyt, Pap Imre egy 26 méteres órakötelet, Hruzek Klementin egy bársony urasztali kendőt ajándékoztak; *Pankotán* Bohus István és Bohus László iskolai czélokra 20 frtot, Solymosi Lajos 10 frtot, urasztali és szószékteritőre az egyháztagok 60 frtot, épitési adósság törlesztésére többen 70 frtot adományoztak; *Sarkadon* Marcsa Jánosné az árva gyermekeknek könyvvel ellátására 50 frtot, az egyháznak 15 frtot hagyományozott, Kovács Gábor 2 frtot, Veress Endre bukaresti mérnök 250 drb „Visszaemlékezések Veress Sándorra" czimü mű árát Veress Sándor alapitványul; *Szakállon* az egyháztagok közmunkával kerestek 123 frt 10 krt, egy bál templomalapra jövedelmezett 48 frt 50 krt; *Szentleányfalván* templomi székek festésére közadakozásból gyült 30 frt, iskolaépitésre Aradmegye területén gyüjtetett 360 frt, Szondy Géza alapitványa 10 frt; *Tamásdán* templom- s toronyjavitásra báró Bors Frigyes 130 frt, Roxin József 10 frtot, Windisch Sándor 5 frtot, özv. Kincses Pálné 10 frtot, Hadik Károly 10 frtot, Bethlendi Sándor 15 frtot, özv. Henger Józsefné 5 frtot, Klaustnitzer Emil 2 frtot, Zinner Ábrahám 1 frtot, Veress Károly 5 frtot adományoztak; *Tenkén* özv. Harmati Károlyné, szószéket, urasztalát s egy első széket behuzatott 150 frt; *Vadászon* templom körülkerittetésre 82 frt adományoztatott, özv. Csák Ferenczné az urasztalára 3 teritőt adományozott; *Csermőn* templomépitési alapra többen 56 frt 62 krt adományoztak, Springfeld Gáspár 4 frtot, Győrösi Endre egy keresztelő-edényt 36 frt értékben; Kőnig Ernő és neje egy ezüst urasztali poharat, Tatai Ferencz és neje urasztali teritéket adományoztak. Tehát az összes adományok és hagyományok értéke, a nem értékelt természetbenieken kivül 3823 frt 75 kr. Ezenkivül az urasztala több helyütt részint egész éven át, részint egyes alkalmakkor, egyes buzgó egyháztagok adományából láttatott el kenyérrel és borral, például: Belényesen, Belényes-Ujlakon,

Erdő-Gyarakon, Fenesen, Komádiban, Ménes-Gyorokon, M.-Sasson, N.-Szalontán, Pankotán, Szentleányfalván és Ugrán.

Hálás köszönettel jelentem be, hogy közalapi és missiói segélyül 1400 frtot, államsegélyül 933 frt 85 krt, a rendkivüli szükségletekre fentartott államsegélyből 80 frtot, a tiszántuli egyházkerület ref. segély egyletétől 150 frtot, a pesti Foncière biztositó társulattól tüzkármentesitési jutalékul 32 frtot nyert egyházmegyénk és a b. Baldácsi alapitványból 36 frt 20 krt egyházmegyei lelkészi gyámintézetünk; továbbá a „Biharmegyei népnevelési egyesülettől a széplaki tanitó segélyezésére 40 frtot, a bokszegi leányegyház az aradmegyei „Kölcsei egyesület"-től 50 frtot, a bél-zerindi egyház a „Gusztáv Adolf egylet"-től 44 frtot. A „Károlyi Gáspár emlék és alap-"ra hozzám befolyt 191 frt 79 kr, melyhez járultak *baji* egyház 2 frt, *m.-sassi* 20 frt, *b.-böszörményi* 14 frt 10 kr, *sarkadi* 10 frt, *aradi* 10 frt, *k.-gyáni* 4 frt, *ugrai* 16 frt, *m.-gyáni* 16 frt 48 kr, *remetei* 4 frt 80 kr, *komádii* 11 frt, *okányi* 12 frt, *geszti* 3 frt, *b.-ujlaki* 2 frt *szemlaki* 1 frt, *s.-kereszturi* 4 frt 45 kr, *tenkei* 3 frt *szakálli* 2 frt 10 kr, *Szondy Géza* 1 frt *szalontai egyház* 54 frt 86 kr; a debreczeni főiskolai tápintézet részére hozzám beküldetett 127 frt 55 kr, melyhez járultak *n.-zerindi* egyház 2 frt, *m.-sassi* 5 frt *ugrai* 5 frt, *sarkadi* 52 frt, *kötegyáni* 3 frt, *m.-gyáni* 6 frt 90 kr, *komádii* 10 frt, *okányi* 10 frt, *geszti* 3 frt, *szemlaki* 1 frt, *s.-kereszturi* 4 frt 45 kr, *sonkolyosi* 1 frt 20 kr, *tenkei* 8 frt, *baji* 2 frt, *b.-ujlaki* 1 frt, *szakálli* 2 frt, *Szondy Géza* 1 frt, *n.-szalontai* egyház 10 frt. A n.-szalontai gymnasium részére az okányi egyház hozzám beküldött 3 frtot, ezen összegeket, számadásom igazolása szerint illetékes helyeikre elküldöttem. Ezenkivül közvetlenül küldték el adományaikat a hozzám beérkezett jelentés szerint: az *ágyai* egyház Károlyi emlék és alapra 9 frt, budapesti „Prot. Árvaház"-nak 3 frt, debreczeni főiskolai tápintézetnek 6 frt, tályai egyháznak 2 frt, n.-kanizsainak 1 frt, szentleányfalvainak 1 frt. a *m.-sassi* egyház a jármii egyháznak 5 frt, a debreczeni főiskolai tápintézet részére: a *belényesi* egyház 4 frt, *árpádi* egyház 2 frt, *fenesi* egyház 1 frt 20 kr, a Károlyi emlék és alapra az *anti* egyház 2 frt 40 kr, a *tamásdai* 2 frt 62 kr, a *m.-gyoroki* 1 frt, a *gyantai* 4 frt 4 kr, *sonkolyosi* 1 frt, *erdő-gyaraki* 5 frt, *árpádi* 2 frt, *fenesi* 1 frt 20 kr.

Fölemlitem, hogy két egyházközség van, t. i. a b.-ujlaki és remetei, hol az egyházi hivatalnokok közvetlenül magok szedik fizetésüket az egyháztagoktól; egyebütt a presbyterium szedeti azt, 7 egyházban nem nyerték ki az egyházi hivatalnokok fizetéseiket a mult esztendőben. Az egyházi épületek az egyházmegye minden egyházában tűzkár ellen biztositva vannak és pedig 41 egyházban a Foncière-pesti, egyben a Phönix, egyben az első magyar általános biztositó társulatnál.

4. Népmozgalmi adatok.

Egyházmegyénkben 43 anya, 8 leányegyház és 282 szórvány van. Ezekben a lelkek száma: 74,648, a szülötteké: 3589, vagyis 4·8%, a meg-

haltaké: 2720, vagyis: 3·64%, esketetteké: 673, vagyis 0·9%, konfirmáltaké: 1044, vagyis: 1·39%, a mindennapi iskolába járó tankötelesek: 8348, vagyis: 11·18%. A 43 anyaegyházban van 44 rendes lelkészi állomás, ezek mindenike betöltve levén, a rendes lelkészek száma: 44, a helyettes lelkészeké: 2, a segédlelkészeké: 10 és igy összesen: 56.

5. Halálozás.

Az elmult 1889-dik év folyamán az egyházi hivatalnokok közül elhalt *Krucsó Ferencz* komádii fitanitó, ki 16 éven át buzgó odaadással és sikeres működéssel szolgálta a tanügyet, s a f. 1890-dik évben elhalt *Vámos Lajos* vadászi leánytanitó, kinek 2 évi buzgó működése biztató reményre jogositott. Nyugodjanak békében.

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

Midőn az egyházmegye szellemi és anyagi állapotát a fentebbiekben van szerencsém feltüntetni, — kérem, hogy

1. a vallásos buzgóságra olyan romboló hatásu *vasárnapi vásárok* megszüntetése iránt a tiszántuli ev. ref. egyházkerület közgyülését feliratilag megkeresni, —

2. a *b.-ujlaki* és *remetei* presbyteriumokat az egyházi törvény 231. §-a értelmében leendő eljárásra kötelezni, —

3. végül a fentebb részletezett épitkezéseket és adományokat *örvendetes tudomásul venni* és a buzgó adakozóknak jegyzőkönyvileg köszönetet nyilvánitani méltóztassék.“

Tudomásul vétetik.

Inditványai *határozati* erőre emeltetnek.

E jelentésnek a vasárnapi vásárokra vonatkozó része a főtiszteletü egyházkerületi közgyülésre felterjesztetni rendeltetik.

Esperes iránt pedig — a tőle már megszokott lelkiismeretes gonddal, hüséggel és valóban példányképül szolgálható szabatossággal összeállitott jelentéseért — *elismerő köszönetét* jegyzőkönyvileg is *kifejezni* egyházmegyei közgyülésünk *kedves kötelességnek ismeri.*

5. Olvastatott az elnökileg elintézett ügyekről a következő *esperesi* jelentés:

„Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

Az egyházmegye utóbbi közgyülése óta elnökileg elintézett közérdekü ügyekről, a következőkben van szerencsém beterjeszteni jelentésemet:

1) 1889. Szept. 4-én 406. sz. a. Hunyady László s. lelkészt felhatal-

maztam az anti egyházban egyfelől a lelkészi szolgálatok, másfelől a tanitói teendők végzésére s. lelkészi minőségben

2. 1889. Szept. 12-én 424. sz. a. engedélyeztem a szakáli presbytériumnak, hogy a templom épitési alapból 190 frtot felhasználhassanak azon 40 ezer darab tégla kiégetésére, a melyet ez évben a templom épitésre vettettek, azon 200 frtból, a melyet a község tagjai közmunkával kerestek volt; kikötvén, hogy a téglaégetéséről vezetett számadás, valamint a tégla minőségét igazoló szakértői vélemény hozzám beterjesztendő lesz; mi is hozzám beküldetvén, beigazolva lett, hogy 40,000 drb jó minőségü tégla készittetett 385 frt 94 kr költség mellett, vagyis a téglának ezre került nekik 9 frt 53 krba.

3. Szept. 12-én 426. sz. a. Balog József árpádi ideiglenes leány-tanitót a f. tanévre megerősitettem állomásán 383—1888. sz. felhatalmazásom értelmében.

4. Szept. 14 én 428. sz. a. Olácsi György n.-szalontai segédkántort bizonyitványai alapján fölhatalmaztam, a n.-szalontai fiuiskola III-ik és IV-ik osztályában, valamint a n.-szalontai hidas-utczai és csegéd-utczai leányiskolákban az ének tanitására.

5. Szept. 13-án 429. sz a. jóváhagytam a tamásdai presbyterium azon intézkedését, mely szerint 798 frt ár mellett a templom s torony kijavitására épitési szerződést kötött, a szakértői vélemény alapján.

6. Szept. 21-én 431. sz. a. Tarczi Gyula Tamásdára elválasztott tanitót oklevele és szolgálati bizonyitványa alapján ideiglenesen megerősitettem állomásán.

7. Október 1-én 469. sz. a. Horváth Lajos részben vizsgázott tanitót igazolványa alapján ideiglenesen megerősitettem a gyantéi pusztai tanitóságban.

8. Október 4 én 480. sz. a. Bernolák Miklós kötegyáni segédtanitót bemutatott tanitói oklevele alapján a f. tanévre ideiglenesen megerősitettem állomásán.

9. Október 5-én 482. sz. a. F.-Gyarmatra elválasztott fitanitót Molnár Sándort bemutatott oklevele alapján ideiglenesen megerősitettem állomásában

10. November 9-kén 488. sz. a. a Csiha Márton apátii volt lelkész elköltözésével és a Krucsó Ferencz komádii volt tanitó halálával megürült b.-böszörményi kör-iskola felügyelőségére Kozma Zsigmond m.-sassi lelkészt és Szentandrási Kálmán komádii tanitót kértem fel.

11. Október 24-én 499. sz. a a tárkányi fitanitóságra megválasztott Fülöp Sándort oklevele és szolgálati bizonylata alapján ideiglenesen megerősitettem állomásán.

12. November 2-án 505. sz. a. berek-böszörményi presbyterium hozzám beterjesztett végzése alapján az 1889—90 és 1890—91 tanév tartamára jóváhagytam a b.-böszörményi leányiskola segédtanitójának dijlevelét, havi 10 frt fizetés az egyháztól nyert lakás, fütés és főnökétől nyert koszt mellett.

13. November 9-én 515. sz. a. Kis Sándor s. lelkészt szolgálati bizonyitványa alapján felhatalmaztam a pankotai egyházban egyfelől a lelkészi szolgálatok, másfelől a tanitói teendők végezésére s. lelkészi minőségben.

14. November 17-én Tamásdán a kijavitott templom s torony ünnepén résztvettem és azt imával megnyitottam.

15. November 23-án 532. sz. a. Pokoli József s. lelkészt bemutatott oklevele alapján felhatalmaztam a geszti egyházban a lelkészi szolgálatok teljesitésére.

16. November 26-án 533. sz. a. Karsai János II-od éves tanitó-képezdészt kibocsátványa alapján felhatalmaztam a b.-böszörményi leányiskolában a segéd-tanitói teendők végzésére.

17. 1890. Február 9-én Ferenczy Gedeon aradi lelkész lemondván az aradmegyei népnevelési bizottsági tagságról, az uj tag megválasztásáig Kocsa Károly pankotai lelkészt kértem föl az aradmegyei „Népnevelési bizottságba" felekezetünk képviseletére és felhivtam az aradmegyei egyházakat az ekként megürült hely szavazás utján leendő betöltésére 69. sz. a. 12 egyház hozzám szavazatát beküldvén, Szondy Géza szentleányfalvai lelkész nyert 7 szavazatot, Kocsa Károly pankotai lelkész 3-at, Szondy Imre k.-peregi lelkész 1-et, Csiha Márton erdőhegyi lelkész 1 szavazatot és igy Szondy Géza választatott meg általános többséggel, miről is főtiszt. püspök urat értesitettem.

18. Február 20-án 96. sz. a. Csongrádi János okleveles tanitót a komádii segédtanitóságban szolgálati bizonyitványai alapján ideiglenesen megerősitettem.

19. Február 22-én 99. sz. a. Vég Gábor IV-ed éves képezdészt kibocsátása alapján a f. tanévre a vadászi helyettes tanitóságban ideiglenesen megerősitettem.

20. Március 2-án 116. sz a. a hozzám felterjesztést tevő mezőgyáni presbyteriummal tudattam, hogy mivel a mezőgyáni presbyterium 62—88. sz jelentése alapjan Bús István a 395—88. sz. esperesi kibocsátással ideiglenes tanitóként erősittetett meg a mezőgyáni leánytanitóságban és mert ma is csak ideiglenes minőségben van nevezett tanitó alkalmazva, — pedig a közoktatási szervezet 48. §-a értelmében ideiglenes tanitó legfeljebb 2 évig alkalmazható: Bus István, mint ideiglenes tanitó, ezen állomáson a jelen tanévnél tovább nem maradhat, s felhivtam a presbyteriumot, hogy a rendes tanitói választásról mielőbb intézkedjék, nem zárván ez ki azt, hogy az ideiglenesen alkalmazott Bus István is megválasztható.

21. Március 4-én 121. sz. a. szakértői vélemény alapján jóváhagytam az anti templom átalakitási és toronyépitési tervrajzát és költségvetését és az azon alapuló épitkezési szerződést, melyszerint az egész épités 2100 frtba kerül s minden költség kivetése nélkül az egyház törzsvagyonából fedezhető.

22. Március 8-án 133. sz. a. Szondy Béla s. lelkészt felhatalmaztam, a kis-peregi egyházban a lelkészi teendők végzésére helyettes lelkészi minőségben, azon idő tartamára, mig Szondy Imre kis-peregi rendes lelkész meg-

rendült egészsége helyre állitása czéljából hosszab ideig hazulról távol lenni kénytelen.

23. Mártius 18-án 136. sz. a. Szilágyi Sándor f.-tóti s. lelkész-tanitót felhatalmaztam a pankotai egyházban egyfelől a lelkészi szolgálatok, másfelől a tanitói teendők végezésére s. lelkészi minőségben.

24. Mártius 23-án 155. sz. a. Juhász József Szemlakra megválasztott tanitót oklevele és szolgálati bizonyitványai alapján ideiglenesen megerősitettem állomásán."

Helybenhagyó tudomásul vétetik.

6. Olvastatott az esperesi jelentés a „skontró" ügyekről, a mint következik:

„Nagytiszteletü egyházmegyei közgyűlés!

A skontró ügyekről a következőkben van szerencsém jelentésemet beterjeszteni.

1. A 78—1889. sz. egyházmegyei végzésben elrendelt vizsgálat Szentleányfalván feleslegessé vált, a mennyiben a törvényszerü vizsgálatra kitüzött határnapot 1889. Október 20-át megelőző napon Október 19-én 216. sz. a. szentleányfalvai lelkész hozzám bejelentette, hogy a szentleányfalvai egyházközségi közgyűlése kiegyezett az egyházi adó fizetésére kötelezett római katholikus németekkel; egyfelől ezen egyezség jóváhagyását, másfelől a már feleslegessé vált vizsgálat felfüggesztését kérte, miért is ily helyzetben a vizsgálattal megbizott egyházmegyei tanácsbiráknak a helyszinére leendő kifaradását szükségtelennek véltem annyival is inkább, mert a szentleányfalvai egyházközségi közgyűlés 25. sz. végzésében határozottan ki van fejezve, miszerint: „a római kath németek elleni perben, a per inditásától kezdve az összes intézkedések és megbizatások, az egyház közgyűlés egyhangu határozata alapján és az egyház összes tagjainak belenyugvásával történtek."

2. Főtiszteletü Püspök ur 1901—890. sz. leiratában tudatja, hogy a debreczeni ev. ref. főiskola átalakitási küldöttsége által indokolt fölterjesztésem alapján a boros-sebesi, jánosfalvai és remetei egyházaknak átalakitási tartozásai elengedtettek; valamint tudomásul vétetett a sarkad-kereszturi egyház azon kötelező nyilatkozata, hogy 1889. Decz 1-én átalakitási ajánlatának tőkéjét lefizetendi, mi is 1889. November 28-án 126 frtban tényleg le is fizetettett; végül felhiv Püspök ur, hogy az átalakitási ajánlattal tartozó többi egyházakat kötelezettségeik teljesitésére szorgalmazzam.

3. 1890. Január 16-án 20. sz. a. a Protestáns Irodalmi társaság pénztarnokához beküldöttem a nevezett társaság javára egyszermindenkorrai adományul hozzám befolyt 29 frtot.

Helyeslő tudomásul vétetik.

7. Beterjesztetett az esperes által továbbitott hivatalos pénzekről összeállitott következő számadás:

„Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

Van szerencsém jelenteni, hogy egyházmegyénk utóbbi közgyülése óta, a következő hivatalos pénzek továbbittattak általam:

Sorszám	Idő	Okmány szám		Bevétel frt	Bevétel kr	Kiadás frt	Kiadás kr
	1889						
1	okt. 21.	495	Rendkivüli szükségletekre fentartott államsegélyből	80	—	—	—
2	„ 25.	495/1	Hajdu József vadászi tanitónak	—	—	20	—
3	„ 26.	495/2	F.-tóti egyháznak	—	—	20	—
4	„ 26.	495/3	Derekas János f.-tóti lelkésztanitónak	—	—	20	—
5	„ 30.	495/4	Tarczi Gyula tamásdai tanitónak	—	—	20	—
6	„ 27.	498	Magyar ref. segélyegylet pénztárából	150	—	—	—
7	„ 27.	498	Csermő lelki gondozásáért felügyelő lelkésznek	—	—	50	—
8	„ 28.	498/1	Széplak, Kisháza	—	—	50	—
9	„ 28.	498/2	Szintye	—	—	50	—
10	decz. 4.	534	„Br. Baldácsi alap“-ból jutalék 1889-röl	36	20	36	20
11	„ 7.	549	1889. évi egyházkerületi közigazgatási költség áttéve	670	—	—	—
12	„ 10.	ad 549	1889. évi egyházkerületi közigazgatási költség befizetve	—	—	670	—
	1890						
13	Feb. 20.	85	„Foncière“ pesti biztositó intézettől 89 évi jutalék	32	—	32	—
14	márt. 9.	114	Biharmegyei népnevelési egylettől segély	40	—	—	—
15	„ 9.	ad 114	Ezen segély kiadva széplaki tanitónak	—	—	40	—
	„ 9.						
16	„ 8.	127	Károlyi Gáspár emlék s alapra	191	79	191	79
17	„ 22.	128	Debreczeni főiskolai tápintézet részére	127	55	127	55
				1327	54	1327	54

Tiszteletem kifejezésével vagyok — N.-Szalontán 1890. márczius 25.

Szél Kálmán,
ev. ref. esperes.

A beterjesztett számadás megvizsgálására Bagdi János és Szabó József küldettek ki, kik irásban jelentik, miszerint az esperesi számadást 1889. Október 21-től 1890. Márczius 22-ig terjedő időtartamra megvizsgálták; ugy a bevételeket, mint a kiadásokat a megfelelő okmányokkal összehasonlitották, azt mindenben helyesen vezetettnek s teljesen rendben levőnek találták; ezek alapján a számadásra vonatkozólag az esperesnek a felmentvényt megadhatónak véleményezik.

E jelentés folytán a felmentvény esperes részére megadatik; a számadás pedig levéltárba tétetni rendeltetik.

8. Olvastatott a következő esperesi jelentés az 1889. évi közalapi számadások megvizsgálásáról és az 1890. évi közalapi járulékok helybenhagyásáról:

„Nagytiszteletü egyházmegyei közgyűlés!

Van szerencsém jelenteni, hogy az egyházmegye közalapi bizottsága az 1889-dik évi közalapi járulékokról szóló számadást a kezelési szabályok értelmében megvizsgálva teljesen rendben találta, s mint ilyet jóváhagyta.

Számadás az országos reform. egyházi közalap 1889-dik évi járulékairól.

Tiszántuli egyházkerület, n.-szalontai egyházmegye.

I.		II. Hátralékok rovata								III. Folyó évi járulékok rov.						IV.		Perselypénz	
Sorszám	Egyházközség neve	összes hátraléka a f. 1889. év jan. 1-én		ebből töröltetett		hátralékából befizetett a f. 1889. évben		hátraléka maradt a f. 1889 év decz. 31-én		járuléka a folyó 1889. évre		ebből befizetett a folyó 1889-ik évben		ebből hátralék maradt a folyó 1889. év. decz. 31-én		Tőketermészetű adományok			
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	Ágya	—	—	—	—	—	—	—	—	59	50	59	50	—	—	—	—	1	32
	f. e. Szintye	—	—	—	—	—	—	—	—	5	90	5	90	—	—	—	—	—	—
2	Ant	—	—	—	—	—	—	—	—	30	60	30	60	—	—	—	—	—	—
3	K.-Apáti	—	—	—	—	—	—	—	—	14	60	14	60	—	—	—	—	—	—
4	Arad	49	32	12	10	37	22	—	—	111	50	30	68	80	82	—	—	—	90
	f. e. Uj-Arad	6	90	2	10	—	—	4	80	2	30	—	—	2	30	—	—	—	—
	f. e. Vinga	10	50	4	—	—	—	6	50	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—
5	Árpád	—	—	—	—	—	—	—	—	23	20	—	—	23	20	—	—	—	—
6	Bajj	—	—	—	—	—	—	—	—	20	50	20	50	—	—	—	—	—	40
7	Belényes	5	90	—	—	5	90	—	—	36	60	35	50	1	10	—	—	—	—
	f. e. Vaskóh	—	90	—	—	—	—	—	90	2	90	—	—	2	90	—	—	—	—
8	B.-Böszörmény	—	—	—	—	—	—	—	—	85	20	85	20	—	—	6	—	—	—
9	Erdőhegy	121	60	—	—	107	90	13	70	110	80	80	—	30	80	—	—	—	—
10	Fenes	—	—	—	—	—	—	—	—	21	80	—	—	21	80	—	—	—	—
11	Geszt	—	—	—	—	—	—	—	—	80	—	79	—	1	—	—	—	—	—
	f. e. Cséffa	—	—	—	—	—	—	—	—	9	10	7	10	2	—	—	—	—	—
12	Köte-Gyán	—	—	—	—	—	—	—	—	65	50	65	50	—	—	—	—	—	53
13	Mező-Gyán	—	—	—	—	—	—	—	—	54	70	54	70	—	—	—	—	—	52
14	Gyanta	46	30	—	—	46	30	—	—	34	70	19	70	15	—	—	—	—	65
	l. e. Kisháza	—	—	—	—	—	—	—	—	2	50	—	—	2	50	—	—	—	—
	l. e. Széplak	—	—	—	—	—	—	—	—	1	80	—	—	1	80	—	—	—	—
15	E.-Gyarak	24	40	—	—	24	40	—	—	27	10	—	—	27	10	—	—	—	—
16	F.-Gyarmat	—	—	—	—	—	—	—	—	39	70	39	70	—	—	—	—	—	—
17	M.-Gyorok	—	—	—	—	—	—	—	—	10	90	10	90	—	—	—	—	—	30
18	N.-Harsány	—	—	—	—	—	—	—	—	32	—	32	—	—	—	—	—	—	—
19	M.-Homorog	46	40	7	—	30	70	8	70	24	70	—	—	24	70	—	—	—	—
20	S.-Keresztur	21	74	3	50	—	—	18	24	25	60	—	—	25	60	—	—	—	—
21	Komádi	158	80	7	10	151	70	—	—	157	50	10	30	147	20	—	—	—	92
22	Okány	2	80	2	80	—	—	—	—	72	70	—	—	72	70	—	—	—	—
	Átvitel	495	56	38	60	404	12	52	84	1165	90	681	38	484	52	6	—	5	54

Sorszám	Egyházközség neve	I.	II. Hátralékok rovata								III. Folyó évi járulékok rov.						IV.		Perselypénz	
			összes hátraléka a f. 1889. év jan. 1-én		ebből törültetett		hátralékából befizetett a f. 1889. évben		hátraléka maradt a f. 1889. év decz. 31.		járuléka a folyó 1889. évre		ebből befizetett a folyó 1889-ik évben		ebből hátralék maradt a folyó 1889. év decz. 31-én		Tőketermészetű adományok			
			frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
	Áthozat:		495	56	38	60	404	12	52	84	1165	90	681	38	484	52	6	—	5	54
23	Pankota		—	—	—	—	—	—	—	—	20	60	20	60	—	—	—	—	—	50
24	K.-Pereg		100	90	2	40	81	-	17	50	65	50	58	80	6	70	—	—	—	30
	l. e. N.-Pereg		20	90	—	—	20	40	—	50	13	20	9	40	3	80	—	—	—	—
25	Remete		—	—	—	—	—	—	—	—	14	40	14	40	—	—	—	—	—	—
26	Sarkad		—	—	—	—	—	—	—	—	174	40	174	40	—	—	—	—	—	—
27	M.-Sass		—	—	—	—	—	—	—	—	51	60	51	60	—	—	—	—	1	30
28	B.-Sebes		—	—	—	—	—	—	—	—	16	90	16	90	—	—	—	—	—	40
29	Sonkolyos		—	—	—	—	—	—	—	—	7	70	7	70	—	—	—	—	—	15
	l. e. Jánosfalv.		—	—	—	—	—	—	—	—	5	90	5	90	—	—	—	—	—	—
30	Szakál		—	—	—	—	—	—	—	—	6	40	6	40	—	—	—	—	—	—
31	N.-Szalonta		140	80	23	44	80	36	37	—	422	60	307	40	115	20	—	—	2	97
32	Szemlak		—	20	-	—	—	20	—	—	29	70	29	70	—	—	—	—	—	20
33	Szentleányfalva		—	—	—	—	—	—	—	—	13	50	13	50	—	—	—	—	—	54
34	Tamásda		—	10	—	10	—	—	—	—	14	20	13	50	—	70	—	—	—	26
35	Tárkány		22	60	—	—	22	60	—	—	21	40	—	—	21	40	—	—	—	—
	l. e. Nyégerf.		—	—	—	—	—	—	—	—	5	10	5	10	—	—	—	—	—	—
36	Tenke		12	—	1	90	10	10	—	—	67	70	67	20	—	50	—	—	—	—
37	F.-Tót		—	—	—	—	—	—	—	—	18	30	18	30	—	—	—	—	—	28
38	Ugra		—	-	—	—	—	—	—	—	67	60	67	60	—	—	—	—	—	17
39	B.-Ujlak		—	—	—	—	—	—	—	—	12	50	—	—	12	50	—	—	—	—
40	Bél-Zerind		—	—	—	—	—	—	—	—	10	60	—	—	10	60	—	—	—	—
41	N.-Zerind		—	—	—	—	—	—	—	—	51	80	51	80	—	—	—	—	—	25
42	Zsadány		35	30	—	—	34	—	1	30	81	90	79	—	2	90	—	—	—	—
43	Vadász		—	—	—	—	—	—	—	—	46	70	—	—	46	70	—	—	—	—
	l. e. Csermő		—	30	—	30	—	—	—	—	13	10	13	10	—	—	—	—	—	—
	f. e. B.-Apáti		—	60	—	60	—	—	—	—	1	50	1	40	—	10	—	—	—	—
	f. e. Talpas		2	—	2	—	—	—	—	—	1	90	1	50	—	40	—	—	—	—
	f. e. Seprős		1	30	1	30	—	—	—	-	2	80	2	60	—	20	—	—	—	—
	Összesen:		832	56	70	64	652	78	109	14	2425	40	1719	18	706	22	6	—	12	86

1889. év folyamán befizettetett:

1. hátralék	652	78	maradt hátralékul	109	14
2. f. évi járulék	1719	18	„ „	706	22
3. évi járulék megváltás	6	—	Összesen	815	36
4. perselypénz	12	86			
Összesen	2390 frt	82			

Ezen összeg a következő részletekben küldetett föl a Magyar földhitelintézethez:

1. 1889. Febr. 5.	2313 sz. nyugta szerint	184 frt	10	Ennek postai port.	—	.30
2. 1889. Okt. 29.	17,147 „ „ „	283 „	60	„ „ „	—	.30
3. 1889. Decz. 14.	20,473 „ „ „	374 „	06	„ „ „	—	.50
4. 1889. Decz. 27.	20,990 „ „ „	1328 „	74	„ „ „	—	.64
5. 1890. Jan. 4.	160 „ „ „	230 „	32	„ „ „	—	.30
	Összesen	2390 frt	82	kr Össz sen		2.04

Ezen számadást, ugy egyes tételeiben, mint főösszegében okmányaival összehasonlitván, azt helyesen vezetettnek, teljesen felszereltnek találtuk s mint ilyet jóváhagytuk, azon kijelentéssel, hogy a Szél Kálmán esperes által előlegezett 2 frt 4 kr postadij, részére az egyházmegyei pénztárból kiutalványozandó.

P. H.

Ercsey Sándor,
Sántha István,
e. m. közalapi bizottsági tagok.

Van szerencsém továbbá jelenteni, hogy a hozzám beérkezett 1890-ik évi közalapi járulékokról szóló bevallási íveket az egyházmegye közalapi bizottsága felülvizsgálta és jóváhagyta. Az ekép jóváhagyott bevallási íveket egy-egy példányban az illető presbyteriumokhoz visszaküldtem, egy-egy példányban pedig az egyházmegyei levéltár számára visszatartottam.

Bevallási iv az országos reform. egyházi közalap 1890. évi járulékairól.

Tiszántuli ev. ref. egyházkerület n.-szalontai egyházmegye.

Sorszám	*Egyházközség neve*	Összes hátraléka a folyó 1890. év jan. 1-én		Ebből töröltetett		Járuléka a folyó 1890. évre	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	Ágya	—	—	—	—	59	70
	f. e. Szintye	—	—	—	—	6	50
2	Ant	—	—	—	—	30	40
3	K.-Apáti	—	—	—	—	15	30
4	Arad	80	82	10	40	103	40
	f. e. Uj Arad	7	10	—	—	2	30
	f. e. Vinga	8	50	—	—	2	—
5	Árpád	23	20	—	—	21	50
6	Bajj	—	—	—	—	20	70
7	Belényes	1	10	1	10	37	30
	f. e. Vaskóh	3	80	—	90	4	50
8	B.-Böszörmény	—	—	—	—	83	10
9	Erdőhegy	44	50	6	30	106	50
10	Fenes	21	80	—	—	22	20
11	Geszt	1	—	1	—	79	—
	f. e. Cséffa	2	—	2	—	7	10
12	Kötegyán	—	—	—	—	65	50
13	Mező-Gyán	—	—	—	—	56	50
14	Gyanta	15	—	—	—	35	10
	l. e. Kisháza	2	50	—	—	2	40
	l. e. Széplak	1	80	—	—	1	60
15	E.-Gyarak	27	10	—	—	20	20
16	F.-Gyarmat	—	—	—	—	45	80
17	M.-Gyorok	—	—	—	—	11	30
18	N.-Harsány	—	—	—	—	32	—
19	M.-Homorog	33	40	—	—	25	20
20	S.-Keresztur	43	84	2	60	22	90
21	Komádi	147	20	24	80	154	80
22	Okány	72	70	—	—	74	50
23	Pankota	—	—	—	—	20	—
	Átvitel	537	36	49	10	1169	30

Sorszám	*Egyházközség neve*	Összes hátraléka a folyó 1890. év jan. 1-én		Ebből töröltetett		Járuléka a folyó 1890. évre	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr
	Áthozat	537	36	49	10	1169	30
24	K.-Pereg	24	20	13	30	69	60
	l. e. N.-Pereg	4	30	—	50	13	40
25	Remete	—	—	—	—	13	90
26	Sarkad	—	—	—	—	191	80
27	M.-Sass	—	—	—	—	54	20
28	B.-Sebes	—	—	—	—	16	90
29	Sonkolyos	—	—	—	—	7	80
	l. e. Jánosfalva	—	—	—	—	5	90
30	Szakál	—	—	—	—	6	80
31	N.-Szalonta	152	20	31	90	420	60
32	Szemlak	—	—	—	—	26	40
33	Szentleányfalva	—	—	—	—	13	—
34	Tamásda	—	70	—	10	16	10
35	Tárkány	21	40	—	—	21	50
	l. e. Nyégerfalva	—	—	—	—	5	40
36	Tenke	—	50	—	50	65	30
37	F.-Tóth (és f. Győrös)	—	—	—	—	22	90
38	Ugra	—	—	—	—	67	60
39	B.-Ujlak	12	50	—	—	12	50
40	Bél-Zerind	10	60	—	—	11	—
41	N.-Zerind	—	—	—	—	48	90
42	Zsadány	4	20	1	30	79	70
43	Vadász	46	70	—	—	45	80
	l. e. Csermő	—	—	—	—	10	70
	f. e. B.-Apáti	—	10	—	10	1	—
	f. e. Talpas	—	40	—	40	2	—
	f. e. Seprős	—	20	—	20	2	—
	Összesen	815	36	97	40	2422	—

E szerint a hátralék	815	36, melyből
töröltetvén	97	40
maradt hátralékul	717	96
f. évi járulék	2422	—
és igy összesen	3139	96 kr. fizetendő a f. 1890. évben.

Szél Kálmán esperes. *Ercsey Sándor*, *Sántha István*,
mint a közalapi bizottság tagjai.

Midőn ezen jelentésem kapcsában a közalapi számadás és bevallási ivek felülvizsgálásánál eljárt bizottságnak szives fáradozásáért köszönetemet nyilvánitom, tisztelettel fölkérem az e megye közgyülését, hogy ezen jelentést jóváhagyó tudomásul venni, továbbá az egyházak presbyteriumait odautasitani méltóztassék, hogy a hozzájuk már megküldött bevallási iveken kitüntetett s kötelező erejüvé vált 1890. évi járulékot, illetőleg tartozást, minden további sürgetés bevárása nélkül, az általuk legalkalmasabbnak vélt időben beszedni és azt legkésőbb f. évi December 1-ig az egyházmegye pénztárnokához eljuttatni ismerjék állásukból folyó kötelességüknek.

Végül kérem, hogy a „Kezelési szabályok“ 28 §-a értelmében és az ott megnevezett hatáskörrel az egyházmegye közalapi bizottságát megválasztani méltóztassék.

Jóváhagyó tudomásul vétetik.

Egész terjedelmében jegyzőkönyvbe felvétetni rendeltetik.

A közalapi bizottság tagjaiul: Ercsey Sándor, Sántha István, — netaláni akadályoztatásuk esetén póttagokul dr. Balogh Elek és Nagy Péter tanácsbirák közfelkiáltás utján az 1890—1-ik évre ujból megválasztatnak.

9. Előterjesztetett a lelkész-gyámintézet választmányának 1890. Márczius 13-ikáról szóló jegyzőkönyve, melyszerint Márk Ferencz gyámintézeti pénztárosnak 1889. évi számadását átvizsgálta. A naplók, főkönyvek, nyugták, ellennyugták és egyéb számadási okmányok részletes összehasonlitása — valamint a kötvények egyenkénti számbavétele után ugy találta, hogy a számadás rendesen, pontosan, lelkiismeretesen van vezetve. Ehezképest számadó pénztáros részére a felmentést kiadatni javasolja.

A vizsgálat eredményéről adott előterjesztés tudomásul szolgál, s Márk Ferencz pénztáros részére 1889. évről a felmentés kiadatott.

Egyszersmind elrendeltetett, hogy a jóváhagyott számadás és hátralék kimutatás egész terjedelmében jegyzőkönyvbe iktattassék.

Számadás

a nagyszalontai ev. ref. egyházmegyei lelkészi gyámintézetnek pénztáráról 1889. január 1-től deczember 31-ig.

Tétel megnevezése	Egyes összeg frt	kr	Főösszeg frt	kr
1. Tényleges vagyon.				
A) Bevétel.				
1. Tényleges vagyon 1889. jan. 1-én kötelezvények, takarékpénztári betét és készpénzben			39,679	65
Ehez jött az 1889. év folyamán:				
2. Kamat a kötvényeken elhelyezett 40,854 frt 06 kr után 8%; a takarékpénztár 1219 frt 54 kr után 5 %-al	2986	83		
3. Régibb kamatokból	272	98		
4. Az 1889-ik évi tagdijakból	364	—		
5. Régibb tagdijakból	399	58		
6. Önkéntes adomány s államsegélyből	617	34		
7. Késedelmi kamatokból	120	97	4761	70
Összes tényleges bevétel			44,441	35
B) Kiadás.				
1. Gyámdijul 1889-ről Illési Józsefnének	58	—		
2. „ „ Kovács Józsefnének	58	—		
3. „ „ Mészáros Endrénének	58	—		
4. „ „ Varga Istvánnénak	58	—		
5. „ „ Filótás Károlynénak	58	—		
6. „ „ Gál Mihály örököseinek	40	38		
7. „ „ Diószegi Endrénének	43	50		
8. „ „ Bihari Istvánnénak	65	25		
9. „ „ Kis Károlynénak	97	88		
10. „ „ Tolnai Ferenczné és fiának	81	56		
11. „ „ Csomor Jánosnénak	130	50		
12. „ „ Soltész Lajosnénak	130	50		
13. „ „ Sipos Jánosné örököseinek	32	62		
14. „ „ Kincses Pálné és gyermekeinek	195	76		
15. „ „ Kutasi Lajos gyermekeinek	130	50		
Átvitel	1238	45		

Tétel megnevezése	Egyes összeg frt	kr	Főösszeg frt	kr
Áthozat	1238	45		
16. Gyámdijul 1889 ről Szaniszló Gáborné és gyermekeinek	228	38		
17. „ „ Kutasi Ferenczének	130	50		
18. „ „ Bor János és Istvánnak	130	—		
19. „ „ Gál Ferencz gyermekeinek	130	50		
20. „ „ Nagy Sándornénak	86	98		
21. Egy Wertheim szekrényért	130	—		
22. Postaportó, bélyeg stb.	16	42		
23. Pénztárnoki tiszteletdij 1889 ről	100	—	2191	23
Levonva a kiadást a bevételből, lesz a tényleges vagyon 1889. deczember 31-én			42,250	12
Szóval: negyvenkétezerkétszázötven frt és tizenkét kr, mely következőleg van elhelyezve				
1. Kötvényeken 8 %-os kamatra	40,854	06		
2. A nagyszalontai takarékpénztárban 5% kamatra	1219	54		
3. Készpénzben	176	52		
összesen			42,250	12
II. Hátrálék követelések.				
1. Kamatokban 1889-ről	312	76		
2. „ régebbről	63	—		
3. Tagdijban 1889-ről	378	—		
4. „ régebbről	136	38		
5. Késedelmi kamatokban	63	67	953	81
Vagyonállag 1889. deczember 31-én			43,203	93
Szóval negyvenháromezer kétszázhárom frt és kilenczvenhárom kr				
Különszámadás az uj pénztárról.				
I. Tényleges vagyon.				
A) Bevétel.				
1. 1889. jan. 1-én volt e pénztár tényleges állapota	21,436	57	21,436	57
2. Ehez jött a 21,436 frt 57 krnak 8% időközi kamata	1714	60		
Átvitel	1714	60	21,436	57

Tétel megnevezése	Egyes összeg frt	kr	Főösszeg frt	kr
Áthozat	1714	60	21,436	57
3. E pénztárt illető 1889. évi tagdijakból befolyt	210			
4. E pénztárt illető régibb tagdij hátrálékokból befolyt	238			
5. Az 1889-ik évi államsegélyből	572	85		
6. Az 1889-ik évi báró Baldácsi-féle alapból	36	20	2771	65
Összes tényleges bevétel			24,208	22
B) Kiadás.				
1. Gyámdijul 1889-ről Bihari Istvánnénak	36	25		
2. „ „ Kis Károlynénak	54	38		
3. „ „ Tolnai Ferenczné és fiának	45	31		
4. „ „ Csomor Jánosnénak	72	50		
5. „ „ Soltész Lajosnénak	72	50		
6. „ „ Sipos Jánosné örököseinek	18	12		
7. „ „ Kincses Pálné és gyermekeinek	108	76		
8. „ „ Kutasi gyermekeknek	72	50		
9. „ „ Szaniszló Gáborné és gyermekeinek	126	88		
10. „ „ Bor testvéreknek	72	50		
11. „ „ Kutasi Ferenczénének	72	50		
12. „ „ Gál gyermekeknek	72	50		
13. „ „ Nagy Sándornénak	48	32		
14. Pénztárnoki tiszteletdij ideeső része	50		923	02
Levonva a kiadást a bevételből, lesz e pénztár tényleges állapota 1889. deczember hó 31-én			23,285	20
II. Hátrálék követelések.				
1. Tagdijban 1889-ről	291			
2. „ régebbről	60		351	—
E pénztár vagyonállaga kötvényekben és hátrálékokban 1889. deczember 31-én			23,636	20

Összefoglalása a két pénztár vagyonállagának.

	Befizetett összeg		Hátralék		Főösszeg	
	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1. Az uj pénztáré	23,285	20	351		23,636	20
2. A régi pénztáré	18,964	92	602	81	19,567	73
A két pénztár állása együtt 1889. deczember 31-én	42,250	12	953	81	43,203	93

Szóval negyvenháromezer kétszázhárom forint és kilenczvenhárom krajczár

Nagy-Harsány, 1890 január 10.

Márk Ferencz,
gyámintézeti pénztárnok.

Kimutatása azon egyéneknek, kik a nagyszalontai ev. ref. egyházmegyei papi-gyámintézetnek pénztárába az 1889-dik és előző évekről kamat, vagy tagdij hátralékkal tartoznak 1890. április 1-ig.

Hátralékos neve	Kamattal		Tagdijjal		Összesen	
	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1. Nyeste István m.-homorogi lelkész	16	–	33	96	49	96
2. Kocsa Károly pankotai lelkész	7	20	14	—	21	20
3. Tömöry Mihály b.-sebesi lelkész	8	48	34	30	42	78
4. Bernáth Lajos tenkei lelkész	—	72	22	68	23	40
5. Szondy Géza szentleányfalvai lelkész	16	—	11	—	27	—
6. Sipos Imre belényesi lelkész	1	64	29	24	30	88
7. Hégely Mózes f.-gyarmati lakos	35	66	—	—	35	66
8. Bárdos Ferencz ágyai lakos	6	24	—	–	6	24
9. A szentleányfalvai ev. ref. egyház	52	40	–	—	52	40
10. Zabán István szintyei lakos	8	32	—	–	8	32
11. Gerőcz Lajos önkéntes tag s szentesi lelkész	—	–	45	52	45	52
12. Böszörményi Pál bajji lelkész	—	—	14	—	14	—
13. Patóh Károly mint erdőhegyi lelkész	—	–	21	—	21	—
14. Bögös Lajos erdőgyaraki lelkész	—	–	14	—	14	—
15. Ónody Sándor mezőgyáni lelkész	—	–	43	06	43	06
16. Szondy György gyantai lelkész	—	—	38	20	38	20
17. Szondy Lajos kisperegi lelkész	—	–	21	–	21	—
18. Pinczés János b.-remetei lelkész	—	—	7	64	7	64
19. Hajdu Elek vadászi lelkész	—	—	14	—	14	—
A hátralékok főösszege	152	66	363	60	516	26
És ezen összegek után 1890. Január 1-től a befizetés napjáig esedékes 8%-os késedelmi kamat.						

Márk Ferencz,
gyámintézeti pénztárnok.

10. Az egyházmegye házipénztárának megvizsgálásával esperesileg megbizott Márk Ferencz és Nagy Imre lelkészek jelentik, hogy Nagy Péter egyházmegyei pénztárnok 1889. évi számadását megvizsgálták, azt a csatolt okmányokkal minden pontjában összevetve helyesnek találták, minélfogva számadó pénztárnok részére a fölmentést megadhatónak véleményezik, sőt a 27 év óta lelkiismeretes buzgósággal és nagy pontossággal működő pénztárnoknak meleg köszönetet nyilvánitva, ennek kimondását az egyházmegyei közgyülés jegyzőkönyvébe fölvétetni kérik.

A midőn a házipénztárt vizsgáló bizottság e kérelmének készséggel ad helyett egyházmegyénk közgyűlése, ugyanakkor a megtartott részletes vizsgálat alapján, Nagy Péter pénztárnok részére a fölmentvényt, — a fentartandók fentartásával — megadja, s számadását egész terjedelmében jegyzőkönyvbe véteti.

„Számadás, a n.-szalontai ev. ref. egyházmegye közigazgatási pénztárnoka által kezelt pénzekről, — az egyházi közalap kivételével, — az 1889. évről.

I. Egyetemes egyházmegyei közköltség.

A) Bevétel:

Sor-szám	A bevétel megnevezése	frt	kr
	Az 1888-dik év végén, mint a N.-Szalontán 1889-ik április hó 11-dik napján tartott egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyve 12. sz. a. a 27-dik lapon látható, jött át részint takarékpénztári könyvben, részint rendes kötvényekben, részint készpénzben *2201 frt 43 kr.*		
1	Ebből a költségelőirányzat szerint engedélyezve lett bevételül: a jelzett készpénz	292	64
2	A fentirt egyházmegyei jegyzőkönyv 28-dik lapján látható 1888. végéni *1392 frt 74 kr* összes hátralékból bejött az 1889-dik évi napló szerint	742	31
3	1889-ről a visitationalis előfogati költséggel egyesitve kivetett *1490 frt 98 krból* bejött összesen a napló szerint 20 egyházból	888	54
4	Lelkészi és tanitói kebelezési illetékekből . . .	29	40
5	615 forint rendes kötvényü tőke 8 as kamata . .	49	20
	Bevétel összesen	2002	09

B) Kiadás.

Sor- és nyugta szám	Kiadás ideje 1889	A kiadás targyainak megnevezése	frt	kr
1	Ápr. 11	1889. Április 11-én N.-Szalontán tartott egyházmegyei közgyűlés alkalmával esperesi napdijj n. t. Szél Kálmán urnak	4	—
		Ugyanekkor tanácsbirói napdijjak:		
2	„ „	n. t. Böszörményi Károly urnak	3	—
3	„ „	n. t. Balog Ámbrus urnak	3	—
4	„ „	n. t. Nagy Imre urnak	3	—
5	„ „	n. t. Márk Ferencz urnak	3	—
6	„ „	n. t. Nagy Péter urnak	3	—
7	„ „	Pénztárnoki napdijj Nagy Péter urnak	3	—
8	„ „	Egyházmegyei főjegyzői honorarium n. t. Balog Ambrus urnak	21	—
9	„ 16	Számvevőszéki nap és fuvardijj n. t. Márk Ferencz urnak	5	—
10	„ „	Ugyanez tiszt. Bögös Lajos urnak	4	—
11	„ 28	1889. Május 7-én kezdődő egyházkerületi közgyűlés alkalmával képviselői honorarium n. t. Balog Ambrus urnak	30	—
12	„ 30	Az 1889. Április 11. N-Szalontán tartott egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyv nyomatási költsége	62	34
13	Máj. 10	Visitatio alkalmával előfogati dijjak: n. t. Márk Ferencz urnak	62	80
14	Máj. 25	Nagy Péter urnak	31	20
15	Jun. 5	n. t. Szél Kálmán esperes urnak	30	—
16	„ 8	n. t. Balog Ambrus urnak	12	-
17	„ 27	Irószerekért fizettetett	36	79
18	Aug. 22	1889. Aug. 22. N.-Szalontán tartott egyházmegyei közgyűlés alkalmával esperesi napidijj n. t. Szél Kálmán urnak	4	—
19	„ „	Ugyanekkor tanácsbirói napdijjak: n. t. Márk Ferencz urnak	3	—
20	„ „	n. t. Böszörményi Károly urnak	3	—
21	„ „	n. t. Balog Ambrus urnak	3	—
22	„ „	n. t. Nagy Imre urnak	3	—
23	„ „	n. t. Nagy Péter urnak	3	—
24	Okt. 8	Az 1889. Okt. 14. tartott egyházkerületi közgyűlés alkalmával képviselői honorarium n. t. Balog Ambrus urnak	30	—
		Átvitel	366	13

Sor- és nyugta szám	Kiadás ideje 1889	A kiadás tárgyainak megnevezése	frt	kr
		Áthozat	366	13
25	„ 19	Az augusztusi egyházmegyei jegyzőkönyv nyomatási költsége	34	—
26	„ 9	A szentleányfalvai egyházba egyházmegyei végzés szerint vizsgálat végett kiküldött n. t. Márk Ferencz urnak felszámitott költsége (előlegezve) . . .	19	50
27	Nov. 2	N. t. Szél Kálmán urnak népiskolai szervezeti példányok árába	9	—
28	„ 23	N. t. Szél Kálmán urnak esperesi honorárium . .	300	—
29	Decz. 7	Egyházkerületi közigazgatási költség n. t. Szél Kálmán ur kezeihez	670	—
30	„ 22	Előfogati költség egyházmegyei pénztárnok N. P. urnak	6	—
31	„ 22	Évi postai költség Nagy Péter egyházmegyei pénzt. urnak, mely az egyházmegye ügyében fizettetett	4	—
32	„ 31 1890	2330 forint tőke után egy száztóli kezelési perczent Nagy Péter pénztárnok urnak	23	—
33	Jan. 22	N. t. Szél Kálmán esperes urnak különböző tételek alatt, u. m		
		1. Egy másoló készülék	19	98
		2. Csomagoló papir	1	50
		3. Iktatókönyv	3	—
		4. Könyvkötés	1	20
		5. Postakönyv	1	97
		6. A prot. irod. társ. részére kamat 1890-dik évről az egyházmegye részéről.	5	—
		7. Az egyházkerületi költség küldésére	—	80
		8. Közalapi pénzek küldésére	1	88
		Összes kiadás	1466	96
		Az összes bevétel volt 2002 frt 09 kr.		
		Összes kiadás 1466 frt 96 kr.		
		Ezek szerint maradvány	535	13

Most már az egyetemes egyházmegyei költség igy áll:

1. Az 1889-dik év január 7-én *1293 frt és 79 krt* mutató takarékpénztári könyv jelen 1890-dik év január 1-ig a szaporodással lett	1357 frt 93 kr.
2. Jelen 1890-dik év február 14-dik napján tétetett az *535 frt és 13 kr* maradványból a n.-szalontai takarékpénztárba	327 frt 07 kr.
3. Négy rendes kötvényen van 8-as kamatra . . .	615 frt — kr.
4. Készpénzben van	208 frt 06 kr.
Biztos összeg összesen	2508 frt 06 kr.

mely a mult évi 2201 frt és 43 krhoz viszonyitva 306 frt és 6 kr haladást mutat.

C) Hátralék.

1888 végéig	650 frt 43 kr.
1889 ről	602 frt 44 kr.
És igy 1889-dik év végén összes hátralék . . .	1252 frt 87 kr.
Ha most ehez adjuk a fentirt biztos összeget . . .	2508 frt 06 kr.
1889 végén az egyetemes egyházmegyei közigazgatási pénztár állása	3760 frt 93 kr.

mely a mult 1888. év végéni álláshoz képest *166 frt és 76 kr* haladást mutat.

Jegyzés. A hátralékok a számadási jegyzőkönyvben mutattatnak ki.

II. Főiskolai kamat.

1889. év végén beadatott összesen 13 egyházból kamat. Ezt igazolja n. t. Szél Kálmán esperes urnak 1889 április 27-én kelt nyugtája 228 frt 69 kr.

Hátralékban van kamatjáradékkal 4 egyház; évi járadékkal 10 egyház

Ennek helyes voltát, mint szintén a főiskolai főkönyvvel mindenekben megegyező voltát igazolja a főiskolai pénztárnok jan. 16-án irott 21/890 sz. a. küldött irata.

III. Főiskolai épitési költség.

1888 végén volt főiskolai épitési költség hátralék	518 frt 31 kr.
Ebből n. t. Szél Kálmán esperes urnak bevétel végett átadatott 1889 április 27-én k. ny. a.	60 frt — kr.
És igy van még hátralék	458 frt 31 kr.

Ez is a főiskolai pénztárnok fenti irata által igazoltatik.

IV. Tűzkárbiztositási jutalék állásának kimutatása.

Tűzkárbiztositási jutalék 1889 elején volt, mint az *1889 április 11-én* tartott egyházmegyei közgyűlési jegyzőkönyv 29-ik lapján látható *673 frt 51 kr.*

Ez 3 drb takarékpénztári könyvben volt elhelyezve:

1-sső a sarkadi, melyben 1888 végén volt *275 frt 91 kr.*
Ez most 1889 végén lett . . . . . 292 frt 68 kr.

2-dik a n.-szelontai — 1889 jan. 7-diki, — melyben akkor volt *365 frt 60 kr.* Ez most 1890. jan. 1-én lett 383 frt 70 kr.

3-ik volt a szalontai 1889 márczius 1. betett 32 frtot mutató, mely most 1890 jan. 1-én az előbbi könyvhöz csatoltatott külön tétel alatt s lett . . . . . 33 frt 38 kr.

Végre most 1890. február 21-én ismét érkezvén 1889-ről tűzkárbiztositási jutalék és ez is külön tétel alatt hozzá kapcsoltatott a n.-szalontai 1889. jan. 7-én betett könyvhöz, mely . . . . . 32 frt — kr.

És igy a tűzkárbiztositási jutalék 1890. febr. 21-ig összesen 741 frt 76 kr.

Geszt, 1890. Február 25.

Nagy Péter m. k.
egyházmegyei pénztárnok.

Az ev. ref. nagyszalontai egyházmegyében a hátrálékok kimutatása az 1889. deczember 31-ig.

Sorszám	Tartozók nevei	Egyetemes egyhm. költség		Építési költség		Főiskolai kamat		Keblezési illeték		Összesen	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	frt	frt	kr
1	Ágya	33	84	—	—	—	—	—	—	33	84
2	K.-Apáti	17	34	—	—	11	34	—	—	28	68
3	Arad	4	70	—	—	—	—	—	—	4	70
4	Belényes	52	32	—	—	31	50	—	—	83	82
5	Gyanta	86	39	—	—	—	—	—	—	86	39
6	F.-Gyarmaton (Szücs József	—	—	—	—	—	—	2	10	2	10
	(Kovács Endre	—	—	—	—	—	—	2	10	2	10
7	M.-Gyánban Ónadi Sánd.	—	—	—	—	—	—	12	60	12	60
8	M.-Homorog	38	43	—	—	—	—	—	—	38	43
9	S.-Keresztur	42	—	60	93	—	—	—	—	102	93
10	K.-Pereg	51	98	—	—	—	—	—	—	51	98
11	N.-Pereg	18	8	—	—	—	—	—	—	18	08
12	Remete	79	74	67	67	—	—	—	—	147	41
13	M.-Sas	70	—	—	—	—	—	—	—	70	—
14	B.-Sebes	43	29	17	46	—	—	—	—	60	75
15	Sonkolyos	26	95	39	—	12	60	—	—	78	55
16	Jánosfalva	35	86	—	—	—	—	—	—	35	86
17	Szentleányfalva	70	62	—	—	—	—	—	—	70	62
18	Tamásda	20	—	—	—	5	25	—	—	25	25
19	Tenke	50	82	83	75	—	—	—	—	134	57
20	F.-Tót	9	—	—	—	—	—	—	—	9	—
21	Bél-Zerind	22	71	—	—	33	60	—	—	56	31
22	Vadász	31	46	—	—	—	—	—	—	31	46

Nagy Péter,
egyházmegyei pénztárnok.

11. Az egyházmegyei házipénztárt vizsgáló bizottság jelenti, hogy az egyházmegye 13—1889. számu határozatát csak részben foganatositotta Remete, hét egyház pedig — u. m. Belényes, Német-Pereg, Boros-Sebes, Sonkolyos, Jánosfalva, Tamásda és Feketetót, — egyátalán semmit sem fizetett, sőt hátraléktartozása a mult évvel még szaporodott. Inditványba hozza,

hogy az egyházmegyének e hátraléktartozások tárgyában hozott határozata, alkalmaztassék reájok.

Ugyane bizottság inditványozza, hogy miután az egyházmegyei közpénztár 19 frt 50 krt adott ki a szentleányfalvai egyházba rendelt vizsgálat költsége czimén, e kiadási összeg a szentleányfalvai egyház által téritessék meg.

Egyházmegyei pénztárnok ama javaslatával szemben, — hogy Erdő-Gyarak 74 frtra, S.-Keresztur 60 frt 93 krra, Remete 67 frt 67 krra, B-Sebes 17 frt 46 krra, Sonkolyos 39 frtra s Tenke 83 frt 75 krra rugó „főiskolai épitési költség" czimet viselő hátralék tartozását, — miután a megnevezett hátralékok lefizetésének határideje már 11 év előtt letelt, — egyházmegyénk közigazgatási pénztára az egyházkerületi közigazgatási költséggel együttesen ez év végén fizesse ki, s igy ez összegeket a hátralékos egyházaknak mintegy előlegezze, — a bizottság abból indulva ki, hogy egyházmegyénk pénztárának 64 év óta fillérenként gyüjtögetett tőkéjét nem megtámadni s gyöngiteni, de erősiteni szükséges, inditványozza, hogy emlitett főiskolai épitési költség hátralékok az egyházkerülettel szemben továbbra is az illető egyházakat terheljék, egyházmegyei közgyülésünk pedig hasson oda minden törvényes eszközök felhasználásával, hogy ugy ezen, mint másnemü hátraléktartozások mielőbb törlesztve legyenek.

A pénztárvizsgáló bizottság inditványait egyházmegyei közgyülésünk elfogadja. A hátralékokkal tartozóknak f. évi november 1-ig ujabb zárhatáridőt tűz ki, elvárva és rendelve, hogy kötelezett tartozásaiknak legalább egyharmadát, e határidő lejártáig egyházmegyénk házipénztárába befizessék; egyuttal utasitja pénztárnokot, hogy e hátralék terheket tartsa nyilván, azok befizetését szorgalmazza. Végül kimondja, hogy a kötelezett törlesztések indokolatlan mulasztása esetén, sem az illető egyház, sem annak lelkésze segélyre nem fog ajánltatni.

12. Az egyházmegyei házipénztárt vizsgáló bizottság beterjesztett véleményes jelentése alapján,

ujolag megkeresi egyházmegyénk a főtiszteletü egyházkerület közgyülését, hogy Uj-Bátornak 80 frt, M.-Gyorok filiáinak 26 frt 80 kr, Seprősnek 8 frt 70 kr, összesen 115 frt 50 kr, főiskolai épitési költség czimü hátraléktartozásainak törlését, mint bevehetetlent engedélyezze.

13. Az egyházmegyénk házipénztárát vizsgáló bizottság beterjeszti s elfogadásra ajánlja a Nagy Péter pénztárnok 1890-dik évre készitett költségelőirányzatát.

Beterjesztett s folyó 1890-dik évre szóló költségelőirányzat elfogadtatik, és egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetik.

Az ev. reform. nagyszalontai egyházmegye közköltségeinek előirányzata az 1890-dik évre.

Sorszám	Tárgy megnevezése	frt	kr
	A) Szükséglet.		
1	Egyházkerületi költség, évi rendes	670	—
2	Esperesi évi honorárium	300	—
3	Egyházmegyei főjegyzői honorárium	21	—
4	Két egyházmegyei gyűlés tartási költség	47	—
5	Két egyházkerületi képviselői dij	60	—
6	Két egyházmegyei és conventi jegyzőkönyv ára	130	—
7	Irószerek	40	—
8	Postaköltség	4	—
9	Előfogat és napdij számvevőszéki tagoknak	9	—
10	Előfogati dij némely köriskola-látogatóknak	6	—
11	„ „ az egyházmegyei pénztárnoknak	6	—
12	„ „ az egyházlátogató küldöttségeknek	136	—
13	Az egyházmegyei pénztárnoknak tőkétöli 1-es perczent	23	—
14	Vegyes költség	70	—
	Összes szükséglet	1522	—
	B) Fedezet.		
1	A fentmaradt készpénz	208	06
2	615 frt rendes kötvényen levő tőke 8-as kamatja	49	20
3	Hátrálékokból remélhető	400	—
4	Az 1890. évre kivetett 1490 frt és 90 krból remélhető	900	—
	Fedezet összege	1557	26
	Mutatkozik maradvány	35	26

Nagy Péter
egyházmegyei pénztárnok.

14. Tárgyaltatott az egyházmegyei számvevőszék jelentése az egyházgondnokok mult évi számadásainak megvizsgálásáról.

A geszti, nagyharsányi, szentleányfalvai, kisperegi, kötegyáni, feketetóthi, csermői, belényes-ujlaki, szakálli, ugrai,

vadászi, anti, tenkei, árpádi, belényesi, fekete-gyarmathi, borossebesi, mezősasi, okányi, nagy-zerindi, berek-böszörményi, mezőgyáni, erdőgyaraki, szalontai, aradi, bélzerindi, ágyai és ménes-gyoroki egyházgondnokok helyesnek talált számadásaik terhe alul, a számvevőszék elfogadott javaslatához képest felmentettek.

Már a mult évi április 11-én 15. sz. a. kelt közgyűlési határozattal figyelmeztetve valának az egyházgondnokok, hogy a jóváhagyott költségelőirányzatot számadásaikhoz csatolni el ne mulaszszák, mert az olyan számadás, melyhez a költségvetés mellékelve nincs, vizsgálat alá vétetni nem fog.

Számvevőszék jelentéséből megütközéssel értesült a közgyűlés, hogy a sarkad-kereszturi, remetei, tárkányi, nyégerfalvai, szemlaki, fenesi, széplaki, kisházai, gyantai, németperegi, szintyei, bajji, sarkadi, magyar-homorogi, körösszegapátii, pankotai, zsadányi, komádii, erdőhegyi, jánosfalvai és sonkolyosi egyházgondnokok a fennálló szabályrendeletnek, s a közgyűlés ismételt felhivásának ezuttal sem tettek eleget s számadásuk e miatt megvizsgálható nem volt. Mindezen számadásokat pótlás végett visszaadatni rendeli, s utasitja a gondnokokat, hogy a költségvetéssel felszerelt számadást mielőbb küldjék be, hogy még a nyári közgyűlésre megvizsgálva előterjesztethessék.

Egyszersmind a gondnokoknak és első sorban magának az egyházi előljáróságnak egyszersmindenkorra szoros kötelességévé teszi: forditsanak — személyes felelősség terhe alatt — különös gondot arra, hogy a gondnoki számadás mellől a jóváhagyott előirányzat jövendőre el ne maradjon.

Miután e számadások némely része — ezek között még nagyobb egyházközségek gondnokaié is — bélyeges nyugtákkal vagy épen nem, vagy hiányosan vannak felszerelve; miután vannak számadások, melyeknél az év folyamán különböző időkben teljesitett kiadásokról egyszerre, egy kéz által tömegesen kiállitott, hiányos, sőt itt-ott aláirás nélkül való nyugtatványok szerepelnek: elvárja a közgyűlés, hogy gondnokaink és egyházi előljáróink a számadás összeállitását kötelességszerü figyelemre méltassák, a nyugtatványok kiállitásánál, felszerelésénél, s egyebekben is szigoruan alkalmazkodjanak az utasitáshoz. Annál is inkább, mert a szabályrendelet életbeléptetése óta már 4 esztendő járt le; a kezdet nehézségein immár tul vannak, s elérkezett az ideje, hogy számadásaikat ugy állitsák össze, miként ezt a szabályrendelet megkivánja.

A tamásdai gondnok számadásában 19 kr kiadás for-

dul elő, mint a domesztikából nyert segély nyugtájának bélyeg költsége, de maga a segély összeg sehol elszámolva nincsen Ugyanazért utasitja a gondnokot, hogy pótlólag terjeszsze be az adatokat arról, mennyit tett a domesztikából átvett segély és miként használtatott fel?

Végre tudomásul veszi, hogy a fekete-gyarmathi egyház azon 225 forintot, melyet a folyó szükségletekre felhasznált, a mult évi április 11-ikén 15. sz. a. kelt végzés folytán visszatéritette, mint az egyház el nem idegenithető törzsvagyonát.

15. Olvastatott a missziói bizottság jelentése — s ezzel kapcsolatban Balog Ambrus főjegyzőnek pótjelentése, a mint következik:

A)

„Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

A 72—1889. sz. egyházmegyei végzés intézkedése értelmében átvizsgálván a misszióval megbizott lelkészek jelentéseit, utazási naplóit és számadásait, vizsgálatunk eredményéről van szerencsénk a következőket beterjeszteni.

I.

Az erdőhegyi missziói körben a misszióval megbizott erdőhegyi lelkészi állomást a mult év októberében Csiha Márton foglalván el, jelenti, hogy uj állomásában töltött rövid ideje alatt meglátogatta: Elek, E.-Simand, Sikló, Nadab, Székudvar községeket, a nadabi és siklói malmokat és a kéthalmi pusztát. Személyesen felkereste ezen helyeken lakó hitsorsosainkat, a felnőttekkel énekelve, imádkozva, bibliát olvasva és magyarázva, vallásos beszélgetéseket tartva, a gyermekeket énekelni és imádkozni tanitva: teljesitette missziói hivatását. Temetett, keresztelt, urvacsorát osztott és visszásházasokat békéltetett egy-egy izben.

Utazási naplója rendben van.

Külön számadást nem csatolt.

Ez állomásban 1889-re eső 150 frt missziói segélyből levonva a Pató Károlynak a 72—1889. sz. egyházmegyei végzés szerint

1889 május 7-ig utalványoztatott	109 frt 30 krt
maradék	40 frt 70 kr
Csiha Márton utazási naplója igazol	40 frt 42 kr kiadást.

A folyó 1890-dik polgári évre bevétel gyanánt 28 kr vezetendő át.

II.

A ménes-gyoroki missziói körben Csák József ménes-gyoroki lelkész a mult 1889-ik polgári évben Radna és Lippa látogatására szoritkozott misz-

sziói működésében. A ménes-gyoroki lelkészi állomáshoz kötött Radnán, Lippán és Solymoson kivül a többi 45 községet nem látogatta részint azért, mert a részére utalványozott 100 frt missziói segélyt ama két község rendszeres látogatásának költségei is egészen felemésztik, — részint azért, mert ha több költség állana is e czélból rendelkezésére, mint ménes-gyoroki lelkész-tanitó — a nyári nagy szünidőt kivéve köznapokon is hivatalához van kötve. Vasárnap pedig — mely napon a szórványokban élő hivek felkeresése legczélravezetőbb módon volna eszközölhető — egészen hivatalához köti a rendes istenitiszteletek elvégzése.

Radna-Lippán a polgári és kereskedelmi iskola valamint az elemi népiskolák protestáns vallásu növendékeinek 1889-ben utazási naplójának bizonysága szerint 27 izben tartott hitoktatási órákat; urvacsorát osztott 4 izben, imával, énekkel, prédikáczióval — egy izben konfirmáczióval is — összekötve. Ezeken kivül istenitiszteletet tartott még 2 izben imával, énekkel és predikáczióval.

Okadatolja, hogy a radna-lippa-solymosi külön missziói állomás mielőbbi felállitását az ottani körülmények és a nagy területnek — circa 25—35 □ mértföld — szétszórottsága miatt ugy a vallási mint a magyar nemzeti érdekek égetően sürgős szükséggé teszik.

Ez állomás életbe léptetése esetén, benyujtott tervjavaslata szerint: a ménes-gyoroki missziói területhez csatolva fogna maradni 6 község 35 protestáns lélekkel, melyből 29 ev. ref. vallásu. A lippa-radna-solymosi misszió területéhez volna beosztandó, — e három községben élő 155 prot lélekhez — melyből 79 ref. vallásu — 39 község 97 protestáns lélekkel, melyből 72 ref. vallásu.

Utazási naplója példás renddel, szabatossággal és lelkiismeretes gonddal van vezetve, melyszerint számadása következő:

A) Bevétel:

A 16—1889. sz. egyházmegyei végzés szerint az 1888-ik évről átjött	3 frt — kr.
1889. évi segély	100 frt — kr.
Összesen	103 frt — kr.

B) Kiadás:

Utazási naplója igazolása szerint	99 frt 56 kr.
Marad	3 frt 44 kr.

Mely összeg a folyó 1890-ik évre bevétel gyanánt vezetendő át.

III.

A boros-sebesi missziói körben Tömöri Mihály boros-sebesi lelkész 1889. aug. 20—decz. 31-ig meglátogatta Zimbró, Uj-Bokszeg, Doncsény, Buttyin, Monyoró, Beél, Menyháza, Dézna, Gurahoncz községeket Temetett

7 izben, ebből 4 izben predikáczóval, 2 izben oráczióval, 1 izben imával és énekszóval. Esketett 2 izben. Keresztelt 4 izben. Visszás házasokat békéltetett 1 izben. Urvacsorát osztott 1 izben. Ujbokszegen hivatalosan volt 4 izben részint gyülés tartás, részint iskola látogatás végett.

Beterjeszti a bokszegi leányegyházban szept. 8 és decz. 29-ikén tartott egyházi községi közgyülés alkalmával felvett jegyzőkönyvet, mely a tanitó beállitásáról, az 1889. évi gondnoki számadás megvizsgálásáról és a gondnok ujból való megválasztásáról szól és jelenti, hogy a karczagi ref. egyháztanács a bokszegi leányegyháznak urasztalához való 2 kannát és 1 tányért adományozott.

Decz. 3-án Ujbokszegen tanfelügyelővel együtt tett látogatást az iskolában s mindketten teljesen meg voltak elégedve az uj tanitónak ugy módszerével, mint tanitása eredményével.

24 szórványban kimutat 518 ref. vallásu lelket.

Külön számadást terjeszt be 1889. január 1—decz. 31-ig, melyben kimutat 217 frt 13 kr kiadást. — Számadásában bevételről szó sincsen.

Minthogy a 13—1887. sz. egyházmegyei végzésben határozottan utasittatnak a misszióval megbizott lelkészek, hogy „a segélypénz hova fordításáról felelősség terhe alatt számot adjanak“: bizottságunk azon véleményben van, hogy Tömöri Mihály b.-sebesi lelkész az 1888 és 1889. években már 300—300 forint missziói segélyt nyervén, ezen 600 frtról teljes felelősség mellett számot adni tartozik.

Egyházmegyei közgyüléseink jegyzőkönyvei szerint:

(97—1888) 1888. jan. 1—jul. 31-ig kimutat kiadásul		98 frt 38 krt
(16 és 72—1889) 1888. aug. 1—1889 márcz 21-ig kim. kiad.		167 frt 50 krt
Most beadott számadásában 1889. apr. 4—decz. 31-ig „ „		160 frt 13 krt
	Összesen	426 frt 01 krt
Mely összeg az 1888 és 1889. évi	600 frt	— kr bevételből
leüttetvén	426 frt	1 kr
Marad	173 frt	99 kr.

Tehát a folyó 1890-ik évre bevétel gyanánt tartozik átvezetni e 173 frt 99 krt.“

Balog Ambrus, Nagy Imre, Márk Ferencz,
mint a missziói bizottság tagjai.

B)

„Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

Márczius 7-én tartott ülése óta a missziói bizottságnak jelentést adott be Tömöri Mihály boros-sebesi lelkész és Csák József ménes-gyoroki lelkész, mely jelentésekből a fontosabbakat a következőkben van szerencsém kiemelni.

Tömöri Mihály boros-sebesi lelkész február 12-én Béélen személyesen

felkereste a ref. vallásu hiveket és összeirt 71 lelket. Márczius 9-én pedig összehivta az egyháztagokat, mely gyűlésen elhatároztatott, hogy ivet bocsátanak ki, melyen kiki tehetsége szerint megajánlja évi egyházi adóját.

Csák József ménes-gyoroki lelkész pedig beterjesztette a f. évi február 28-án Lippán, a Radna Lippa-Solymosi egyesült protestáns fiók egyház által tartott közgyűlésnek jegyzőkönyvét.

Ezen jegyzőkönyv 3-dik száma szerint elhatároztatott, hogy az egyháztagok vétiv mellett kézbesitendő felhivásban figyelmeztessenek, hogy ugy a régibb tartozások, mint a f. évi kivetés szerinti adó befizetése iránt f. évi szeptember 1-ig intézkedjenek, mivel ezen határidő lejárta után a hátrálékosok ellen kényszerbehajtás fog alkalmaztatni.

A 4-dik számban kimondatott, hogy minden protestáns pár fizessen párbér gyanánt 2 forintot, az özvegy, vegyesházas, vagy magános pedig 1 forintot. Az egy évi egyházi adó összege 320 frtban állapittatott meg. Az egyházi adó kivetésére bizottság küldetett ki, s elhatároztatott, hogy mig az egyesülés meg nem történik, ugy a ref., mint az ágostai hitvallásu hivek egyházi adója saját főgondnokaik által külön kezeltessék.

Ugyanazon jegyzőkönyv 6-dik számában pedig az egyházi adó kivetésére küldött bizottságot felhatalmazzák arra, hogy keressen Lippán egy templomépitésre alkalmatos telket s alkudja is meg, melynek vételárát gyüjtés utján szándékoznak fedezni, s a beszerzendő telek az egyesülés nem sikerülte esetén azon protestáns egyházé leszen, mely előbb egyházat alakit.

De jelentésemben mindezek után is maradna egy kitöltetlen hézag, ha fel nem emliteném, hogy nagytiszteletü esperes ur az általa kezelt missziói pénzekről, a következő kimutatást tette által hozzám:

1887. deczember 14-én (8 1888.) a lippai egyházat illető pénzt 1446. sz. könyvecskén a szalontai takarékpénztárba helyezte	150 frt
1889. április 12-én a lippai és erdőhegyi missziói segélyt ugyanazon könyvecskén helyezte el	300 „
Összesen	450 frt
Ezen összegből a bokszegi tanitóság részére 497—889. számu nyugta szerint kiadott	100 frt
Az 520. sz. nyugta szerint erdőhegyi missziói segély gyanánt szintén kiadott	150 „
Összesen	250 frt
E szerint takarékpénztárban van még ugyanazon könyvön	299 frt — kr
és annak időközi kamata, mely 1890. január 1-én volt .	14 „ 97 „
Összesen	214 frt 97 „

a) Egyházmegyei közgyűlésünk ugy a missziói bizottság jelentését, mint a pótjelentést tudomásul veszi.

b) A misszióval megbizott lelkészek számadásait jóváhagyja s részökre a felmentvényt megadja.

c) Esperes urnak, részben már másutt is jóváhagyott

számadását, itt is egészen helyénvalónak tartja a teljesség szempontjából, s itt is jóváhagyja.

d) Az egyházkerületi missziói bizottság utján felkéri egyházmegyei közgyűlésünk a főtiszt. konventet, hogy adna

A borossebesi lelkésznek az ottani misszió czéljára	300 frt
Az ujbokszegi tanitónak	100 „
Erdőhegyi lelkésznek az ottani misszió czéljára .	150 „
Radna-lippai missziónak az „ „ „ . . .	300 „
Összesen	850 frt

Ugy azonban, hogy a radna-lippai egyház megalakulásáig a missziót ellátó gyoroki lelkészt illesse 100 frt az adandó 300 forintból.

e) Az oly fontos radna-lippa-solymosi missziói állomás érdekében felkéri egyházmegyei közgyűlésünk nagytiszteletü esperes urat arra, hogy a kedvezőbb tavaszi vagy nyári napokban, általa előre kitüzött időben a helyszinen megjelenvén személyes befolyásával, ismeretes tapintatosságával a meglankadt buzgóságot felélesztve, a csüggedőket bátoritva, egyetértésre és kitartásra lelkesitve, a többnemü nehézségeket és akadályokat legyőzve: e fontos missziói állomás életbeléptetését elősegiteni és megvalósitani törekedjék.

f) A radna-lippa-solymosi egyesült prot. fiók egyház f év február 28-ikán tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 6-dik számában foglalt azon záradékot, hogy a Lippán „beszerzendő telek az egyesülés nem sikerülte esetén azon prot. egyházé legyen, mely előbb egyházat alakit“: egyházmegyei közgyűlésünk feloldja, utasitván az ottani ev. ref. felekezet előljáróságát, hogy az egyesülés nem sikerülte esetén a beszerzendő telek tulajdonjogát az ev ref. egyház részére biztositani törekedjék.

g) Továbbá felhatalmazza egyházmegyei közgyűlésünk esperes urat, hogy a takarékpénztárban levő 214 frt 97 krt f. év január 1-től való esedékes kamataival együtt imaház, vagy templomépitési czélra kiadhatja, mihelyt akár az egyesült prot. egyház, akár az egyesülés meghiusulta esetén az ev. ref. egyház megkezdi az épitkezést.

h) A karczagi ev. ref. egyháztanács iránt pedig azon szép és dicséretre nem szoruló nemes tettéért, hogy az ujbokszegi leányegyháznak urasztalához való 2 kannát és 1 tányért adományozni szives volt: egyházmegyei közgyűlésünk elismerő köszönetét jegyzőkönyvünkben is megörökiteni hálás kötelességének ismeri, kivánván, hogy a szeretetnek Istene őrködjék azon egyház felett, áldja meg külső és belső érdemes előljáróit azon tősgyökeres magyar gyülekezetnek, mely

szeretettel emlékezett meg egy, az alakulás minden nehézségeivel küzdő, kicsiny, testvér-gyülekezet szükségeiről.

16. Egyházmegyei közgyűlésünk a folyó évi egyházkerületi közgyűléseken leendő képviselőiül

lelkészi részről Balog Ambrus egyházmegyei főjegyzőt és tanácsbirót, világi részről Tisza István egyházmegyei tanácsbirót, — netaláni akadályoztatásuk esetén lelkészi részről Márk Ferencz, világi részről Sántha István szintén egyházmegyei tanácsbirákat, a szokott hatáskörrel, közfelkiáltás utján megválasztja, s részökre igazolásul, megbizói levél gyanánt e végzést jegyzőkönyvi kivonat alakjában kiadni elrendeli.

17. Egyházmegyei közgyűlésünk az egyházi törvények 190. §-sa értelmében a lelkészjelölő bizottságba

Ercsey Sándor, Nagy Péter, Tisza István tanácsbirákat rendes tagokul — Böszörményi Károly, Sántha István és Balog Ambrus tanácsbirákat pedig póttagokul, egy évi időtartamra, közfelkiáltással ujból megválasztja.

18. Olvastatott egyházmegyénk lelkészegyesületének tegnap tartott közgyűlésében felvett jegyzőkönyvéből ide áttett 2-ik száma, a mint következik:

„Elnök Szél Kálmán előterjeszti a magyarországi ev. ref. lelkészek fizetése javitásának tárgyában az 1890-ik év február 19-én Nagy-Károlyban tartott, s pártolás végett egyházmegyénk közgyűlése részére megküldött ev. ref. lelkészi értekezlet jegyzőkönyvét, az Asztalos György nagy-károlyi lelkész ur által szerkesztett, s némi módositásokkal elfogadott „emlékirat“ kapcsában. Egyszersmind e nagy horderejü ügyre vonatkozólag következő határozati javaslatot ajánlja az egyetemes lelkészi értekezletnek elfogadás végett.“

„Tekintettel arra, hogy az ugy felekezeti, mint nemzeti szempontból fontos misszióira hivatott ev. ref. papsági anyagi helyzetének és jövőjének méltányos és tisztességes biztositása egyházi közügy, — éspedig annyira első rendü és kiváló fontosságu egyházi közügy, hogy ennek miként leendő elintézésével elválhatatlan kapcsolatban van magyarországi ev. ref. egyetemes egyházunknak jövendője, fejlődése, természetszerü hivatásának betöltése;

és mert egyházi alkotmányunk értelmében, minden egyházi közügynek, — nem társadalmi uton, hanem egyházunk egyeteme által, — törvényes egyházi hatóságaink utján kell elintéztetnie;

mindezek alapján egyházmegyei közgyűlésünk nem pártolja a Nagy-Károlyban f. évi Febr. hó 19-én tartott ev. ref. lelkészi értekezlet által, — a magyarországi ev. ref. lelkészek fizetésének javitása tárgyában társadalmi uton meginditott mozgalmat; — és az általa tervelt budapesti egyetemes

országos papi gyűlésre követeket nem küld; hanem buzgón óhajtja, hogy ezen mozgalom rendes medrébe tereltessék, és a magyarországi ev. ref. papság anyagi helyzetének és jövőjének méltányos és tisztességes biztositása, — fokozatos egyházi hatóságaink utján leendő előkészités mellett, — egyházunk törvényhozó testülete, a jövő évben összeülendő zsinat által eszközöltessék; annyival is inkább, mert ezen kiválóan fontos ügyben, nem az erők elforgácsolása, hanem az összes tényezők egyetértő működése és tapintatos eljárása eszközölheti ki a közmegnyugtatást és biztosithatja a mindnyájunk által óhajtott sikert."

„Lelkész-egyesületünk ezen határozati javaslatot indokainál fogva minden pontjában magáévá teszi, — s elfogadás végett a nagytiszteletü egyházmegyei közgyűlésnek melegen ajánlja."

Egyházmegyei közgyűlésünk a lelkészegyesület által elfogadott határozati javaslatot a magáévá teszi és mint ilyet a N.-Károlyban tartott ev. ref. lelkészi értekezlet, — illetve szervező bizottság lelkészi elnökének jegyzőkönyvi kivonatban megküldeni rendeli.

19. A 326—1889. szám egyházkerületi végzésben közzétett javaslat ügyében.

Egyházmegyei közgyűlésünk felterjesztését a következőkben teszi meg.

Egyházmegyénk egyházai átalában jónak és üdvösnek ismerik el a gyermek menhelyeket, — s azoknak felállitását mezei munkával foglalkozó népünk gyermekeinek megóvására kiválóan fontosnak tartják, azonban, mivel az egyházi törvények által megkivánt, kizárólag egyházi és iskolai szükségleteiket is a legnagyobb erőmegfeszités és kitartó áldozatkészség daczára egyházaink vagy alig képesek fedezni, vagy azoknak teljesitését, legalább egy részben még mindig kénytelenek kedvezőbb időre halasztani: épen ezért, — szegénységök miatt — önerejökön nem állithatják fel a társadalmi, — közegészségi, egyházi és nemzeti tekintetből annyira fontosnak elismert gyermek-menhelyet; — de megnyugvást találnak abban, hogy hazánk törvényhozása — köztudomás szerint — rövid időn intézkedik ezen ügyben és országos törvény által kötelezi hazánk községeit a gyermek-menhelyek — illetőleg gyermekkertek és kisdedóvodák felállitására.

Egyházmegyénk ezen felterjesztése az egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottság elnökéhez jegyzőkönyvi kivonatban áttétetni rendeltetik.

20. Olvastatott a tiszántuli ev. ref. egyházkerület 291—1889. számu határozatával a kölcsönös tűzbiztositás ügyében kinevezett küldöttségnek 1890. évi február 19—20-dik napjain Budapesten tartott tanácskozásában

megállapitott, s egyhazmegyénkhez Kis Áron elnök és Soltész János jegyző aláirásával megküldött következő véleménye:

„Küldöttség az egyház kölcsönös tüzbiztositás eszméjét osztatlanul pártolja s annak életbeléptetését óhajtja, de mivel jelenleg a többi ev. ref. egyházkerületek különböző biztositó intézeteknél biztositási kötelezettségben vannak, s annak lejártáig az 5 egyházkerület nem egyesülhet; ha pedig a tiszántuli egyházkerület önmagában akarná életbeléptetni, mindenekelőtt a törvények szerint 100,000 frt biztositék alapot kellene kimutatnia; továbbá a felső-szabolcsi egyházmegye javaslata alapján számitásba vett kerek összegü évi 6000 forint reménylett haszonból a beruházási, kezelési és eljárási költségek különösen az első években 4—4 ezer forintot felemésztenének, és igy az esetleg fenmaradó évi 2 ezer forint reménybeli haszon az egyházkerületre háramló koczkázat nagy terhével szemben aránytalanul kicsiny összeg, s nem is teljesen biztos; végre mivel szakemberekkel folytatott tanácskozásban az is bebizonyult, hogy a kecsegtető kevés előny mellett több hátránya lehetne e biztositási módszernek az egyházkerületre nézve: mindezen okoknál fogva küldöttség legjobb meggyőződése szerint egyházkerületünk önálló kölcsönös tüzbiztositásának felállitását javaslatba nem teheti, de felkérendőnek véleményezi az egyházkerületi közgyülést arra, hogy képviselői által a konventen igyekezzék oda hatni, miszerint a többi egyházkerületek biztositási kötelezettségének lejártával mind az öt egyházkerület e téren egyesüljön, a mikor együttesen a kölcsönös tüzbiztositás intézménye kétségtelenül felállitható és tekintélyes haszon reményével életbeléptethető lenne; mert mind a törvény által követelt biztositéki alap összetétethetnék, mind a kezelés és fentartás költsége, — a mennyiben ugyanannyi személyzet kezelhetné, mint a mennyi az egyházkerületére kell — aránylag csekély volna.

Ezután küldöttség az egyházkerülettől vett utasitás szerint több jóhitelü biztositó intézeteket hivott fel ajánlattételre szövetkezet alapján koczkázattal és a nélkül, mint szintén az eddigi alapon; és az eredmény a mostani biztositási módozatnál sokkal előnyösebb ajánlatok beérkezése volt; s ezek között olyan is van, mely az inditványban levő kölcsönös tüzbiztositásnál jóval előnyösebb, mert minden koczkázat nélkül felajánlja azon reménybeli összeget, mely a kölcsönös biztositásból várható tiszta haszonnal legalább is egyenlő, a mennyiben az eddigi dijtétel mellett a befizetett dijak 15 %-át adja előbb jutalékul, azután évenként a bélyegadó és kártérités levonása után fenmaradt dijhozadék 50%-át az egyázkerület rendelkezésére bocsátja.

Ennélfogva a küldöttség teljes meggyőződésből, s ugy az egyházkerület, mint egyes egyházak érdekeinek biztositása és előmozditása szempontjából a jóhitelü társaságok által beterjesztett, s esetleg beterjesztendő kedvező ajánlatok közül való választást határozottan javaslatba teszi, s ez alapra épitett véleményét az egyházkerület határozata értelmében minden egyes egyházmegyéhez megküldi a végre, hogy tavaszszal tartandó gyüleseiken tegyék azt tanácskozásuk tárgyává s nyilatkozataikat majd a tavaszi egyházkerületi gyülést megelőzőleg legalább pár héttel a küldöttség elnökéhez küldjék be.

Azonban bármiként alakuljon is az egyházkerületi tűzbiztositás, alapos számitás végett a küldöttségnek az adatokat ismernie kell, ennélfogva felhivatnak az esperes urak, s általok az egyes egyházak előljárói, hogy az egyházak által biztositani kötelezett épületek jelenlegi minőségéről és biztositási értékéről egy a mellékelt alaku rovatos iven az illető esperesi hivatalhoz haladéktalanul terjeszszenek be kimutatást, s az esperes urak szíveskedjenek ezen összegyüjtött kimutatásokat küldöttségi elnökünkhöz felhasználás végett mielőbb áttenni.

Egyházmegyei közgyűlésünk az egyházkerületi küldöttség véleményes jelentését és javaslatát egyéb részeire ki nem terjeszkedve annyiban magáévá teszi, hogy egyházkerületünk mai viszonyai között a jóhitelü biztositó társaságok legkedvezőbb ajánlatai közül való választást pártolja, mely eljárásból, koczkázat és felelősség nélkül gyakorlatilag is a legelőnyösebb siker és eredmény legbiztosabban várható és remélhető.

21. A magyar protestáns irodalmi társaság közgyűlésére képviselőül:

egyházmegyénk, mint alapitó tag, Szél Kálmán esperes urat választja és bizza meg, s részére igazolásul e jegyzőkönyv kivonatban kiadatni rendeltetik.

22. A magyar protestáns irodalmi társaságnak egyházmegyénk — mint alapitó tag — részére megküldött, s megküldendő mindennemü kiadványait

egyházmegyei közgyűlésünk elhelyezés-, megőrzés- és használat végett egyházmegyei lelkész-egyesületünk könyvtára számára felajánlja és átengedi.

23. Olvastatott a tanügyi bizottság következő jegyzőkönyve:

Jegyzőkönyv,

egyházmegyénk tanügyi bizottsági üléséről, mely tartatott Nagy-Szalontán, 1890. április 9-ik napján.

Jelen voltak: *Szél Kálmán* esperes elnöklete alatt: *Nagy Péter, Balog Ambrus, Nagy Imre* tanácsbirák. — *Böszörményi Lajos. Bögös Lajos, Szondy Géza, Sipos Imre, Kozma Zsigmond, Szabó Gyula, Szőke János* iskolalátogatók és *Márk Ferencz* jegyző.

I. Elnök Szél Kálmán esperes szívélyesen üdvözölve a gyűlés jelenlevő tagjait, felhivja jegyzőt, hogy a hozzá áttett adatok nyomán, előterjesztését tegye meg.

Márk Ferencz jegyző jelentése a következő:

„Nagytiszteletű tanügyi bizottsági gyűlés!

A hozzám áttett iskolalátogatási jegyzőkönyvek nyomán van szerencsém örömmel jelenteni, hogy a lefolyt tanév tanügyi tekintetben — egyházmegyénk területén — általánosságban tekintve a fokozatos előhaladás éve volt. Ha hű tüköre az iskolalátogatók által felvett jegyzőkönyv a tapasztaltaknak: ugy a progressiv előhaladást egyházmegyénk iskoláinál lehetetlen észre nem vennünk.

Egyházmegyei tanügyi bizottságunk — jelenlegi szervezetében — épen öt éve, hogy megalakult; de ha e rövid öt év lefolyására most visszatekintünk, örvendetes haladást jelezhetünk e téren is! Mióta a tanügyi bizottság megkezdé működését, egyházmegyénk területén több uj iskola szerveztetett, az iskolák legnagyobb részénél hiányzó taneszközök beszereztettek, az egyházkerület által engedélyezett tankönyvek jobban használatba vétettek, az általánosan elhanyagolt közegészségügy hatalmasabb lendületet vett . . . . egyszóval minden ponton észrevehető az iskolalátogatói intézmény behozatalának jótékony és áldásos hatása!

A mi azonban a tanügy tovább fejlesztésének legnagyobb akadálya: a mulasztások száma sok helyen még mindég tetemesnek jelezhető. Sőt a lefolyt tanév, e tekintetben kedvezőtlenebb az előbbieknél, s határozott visszaesést mutat. Mi lehet ennek az inditó oka . . . ? Vajjon nincsen-e ez összefüggésben közoktatásügyi kormányunk ama rendeletével, mely az egyes tanfelügyelők által végzendő irodai munkák kevesbitését szabályozza. . .? Ugylátszik e rendelet a mulasztások ellenőrzésére is hátrányos befolyással volt; amennyiben több helyről jelentik, hogy noha a mulasztók névsora a tanfelügyelőséghez mindég pontosan beterjesztetett, de a mulasztók megbirságolása végett semmi nemü intézkedés nem tétetett.

Ez általános megjegyzés után áttérve már most az egyes iskola körökre:

A) Az aradi körből Ménes-Gyorokon és Boros-Sebesen az iskolák taneszközökkel még mindig nincsenek kellőleg felszerelve. A tanterem rosz, sőt csaknem hasznavehetetlen állapotban van Szentleányfalván és Boros-Sebesen.

E körben — az egy kis-peregi fiiskolát kivéve — a tanitás mindenütt módszertanilag vezettetik.

Örvendetes jelenség gyanánt emlithető az is, hogy a mult év szept. 1-én megnyilt uj-bokszegi vegyes iskolánál az ott alkalmazott tanitó már eddig is meglepő eredményt mutatott fel; valamint az is, hogy a teljesen elhanyagolt szemlaki iskolánál határozott javulás észlelhető.

B) A belényesi körből most is ama szomoru esemény jelezhető, hogy a mulasztás — egy-két iskola kivételével — még mindég tetemes. A tanitás ideje némely helyen egész éven át alig tart öt hónapig; a minek természetes következménye, hogy a tanitók minden igyekezetük daczára sem tudják a tantervet kellőleg betartani.

A kisházai és széplaki vegyes iskolákban a növendékeknek nincsenek tankönyveik.

Tárkányban az ujonnan felállitott leányiskola tanterme a czélnak teljesen megfelel; de taneszközökkel sem ez, sem a fiiskola nincs felszerelve.

Belényes-Ujlakon a tanterem nem felel meg az egészségügyi követelményeknek. Ürszék még itt mindég nincsen.

Jánosfalván a tanterem olyan elhanyagolt állapotban van, hogy a téli hideg miatt a különben is csekély öltözetü növendékek nem képesek benne tartózkodni; s igy a tanitás ilyenkor rendesen szünetelni szokott.

C) A berek böszörményi körből általánosságban megjegyzik az iskolalátogatók, hogy — az egy berek-böszörményi iskolákat kivéve — a többiekben még ma sincs elégtéve az egyházi felsőbb hatóság ama végzésének, hogy iskoláikban csakis az egyházkerület által kiadott tankönyvek vétessenek használatba. Leginkább idegenkednek pedig tanitóink a Dóczy-féle ABC használatba vételétől, főként annak drágasága miatt.

Komádiban az iskolák taneszközökkel még most sincsenek felszerelve; sőt a külső leányiskolában ugyszólván semmi taneszköz nincsen. Ez utóbbi iskolára vonatkozólag jelentésökben még azt is kiemelik az iskolalátogatók, hogy ott tanterv egyáltalában nincs megtartva, sem a növendékek nincsenek módszeresen vezetve.

M.-Homorogon — himlő járvány miatt — több ideig szünetelt a tanitás, s igy az iskola módszertani vezetésének megitélésébe köri látogatók nem bocsátkozhattak. Annyit azonban jeleznek, hogy az iskola itt sincs taneszközökkel kellőleg felszerelve, és hogy tisztaság tekintetében a tanterem erős kifogás alá esik.

Szakálnál, annak kiemelése mellett, hogy lelkésztanitó nagy buzgalommal vezeti az iskolát, jelzik azt is, hogy az egészségügyi követelményeknek nincs elégtéve, amennyiben ürszék még most sincsen.

Berek Böszörményben az egyház a leányiskola tultömöttségén az által segitett, hogy addig is, mig uj iskolája elkészül, a leánytanitói udvaron egy melléképületben *ideiglenesen* tantermet készitettek s az 1-ső leányosztályt ebben helyezték el.

A fiuiskolák tantermeire azt jegyzik meg, hogy azok homályosak; a kisebb fiuiskolának berendezése helytelen, — a gyermekek háttal ülnek a világosság felé.

Mező-Sasson — a multhoz képest — határozott haladás észlelhető; de a tanitók még mindég nem módszeresen és nem tantervszerüleg tanitanak; valamint az iskoláknál taneszközökben még most is hiány mutatkozik.

D) A geszti iskolai körben Geszten a sokat sürgetett ismétlő iskola a mult évben felállittatott. Zsadányban azonban még mindig nincs ismétlő iskola; valamint az elmult évben jelzett hiányon — a fiiskola tantermének szük és czélszerütlen voltán — még most sincs segitve.

Sarkad-Kereszturon szép és tágas tanterem készült; de az a hiány, hogy a növendékeknek nincsenek tankönyveik, még mindig fennáll. Ismétlő iskola itt sincsen.

A mezőgyáni iskolánál azon meglepő jelentést teszik a körlátogatók, hogy a növendékek vegyesen használják a Gönczy és Dóczy-féle ABC-ket.

E) A nagy-szalontai körbe eső iskolák teljesen megfelelnek a tanügyi követelményeknek. A folytonos haladás mindenütt észrevehető. Sarkadon örvendetes jelenség gyanánt jelezhető az, hogy a jövő iskolai évben egy uj leánytanitói állomás szerveztetik.

Nagy-Szalontán az 1-sö és 2-ik osztály tulnépességén az által segit az elöljáróság, hogy a jövő iskolai évre a fiiskoláknál parallel osztályt állit fel.

F) A tenkei körben az egy f.-tóthi 3 osztályu vegyes iskola kivételével, a C) tanterv szerint s az egyházkerület által kiadott tankönyvek alapján történik a tanitás. A f.-tóthi iskolánál is azonban — a multhoz képest — nagy haladás tapasztalható. Szilágyi Sándor segédlelkész: „vas szorgalommal és nemes ambicióval fogott hozzá az elhanyagolt oktatás helyrehozásához s rövid öt hó lefolyása alatt is oly szép eredményt tüntetett fel, mely ha még jelesnek nem is, de nagymértékben kielégitőnek mondható; példás rend, tisztaság és értelmes feleletek jellemzik föként működését!“ Mindenesetre oly örvendetes jelenség ez, melyet tanügyi bizottsági gyülésünk előtt elhallgatnom nem lehetett.

Az egész körben leggyengébbnek a tenkei vegyes iskola első osztálya tünt fel.

G) Az erdőhegyi körből a tamásdai iskolánál azt jegyzik meg az iskolalátogatók, hogy ott az egyházkerület által kiadott tankönyvek közül alig egy-kettő található; egyébként az iskola szellemét illetőleg határozott haladás észlelhető.

Vadászon a fiiskola tanterme nem eléggé tiszta, mely egészségügyi hiányért pedig a presbyterium már a mult évben is megrovatott.

A csermői és bélzerindi iskolákat, az árviz által járhatatlanná vált közlekedési ut miatt, ezuttal nem lehetett meglátogatni.

E körben még most sincs ismétlőiskola Nagy-Zerind és Erdőhegyen.

Végül fájdalmasan kell jeleznem azt, hogy a b.-böszörményi kör egyik iskolalátogatója, egyházmegyei tanügyünk buzgó munkása *Krucsó Ferencz*, komádii fitanitó az elmult évben jobblétre szenderült. Megérdemli tőlünk, hogy az ő emlékét jegyzőkönyvünk lapjain — e pár sorban — megörökitsük!

A felolvasott jelentés alapján tanügyi bizottsági gyülésünk különösen a következőket emeli ki:

II. 1. Kis-Peregen az elöljáróság utasittatik, hogy a fiiskolánál a tanitás módszeres vezetésére nagyobb gondot forditson.

2. M.-Gyorok és B.-Sebes iskoláit taneszközökkel kellőleg szerelje fel.

3. A kisházai és széplaki egyházak elöljáróságának figyelmébe ajánltatik, hogy a szükséges tankönyveket beszerezni törekedjék, esetleg a biharmegyei népnevelési egyesülethez intézendő kérvény utján.

4 Tárkány iskoláit taneszközökkel lássa el.

5. Jánosfalva elhanyagolt állapotban levő tantermét czélszerüen javittassa ki, hogy e miatt a tanitás tovább hátrányt ne szenvedjen.

6. A belényesi körbe eső egyházak elöljáróságainak általában véve kötelességévé tétetik, hogy a mulasztások ellenőrzésére nagyobb gondot forditsanak.

7. A komádii egyházi előljáróságtól elvárja egyházmegyei tanügyi bizottságunk, hogy miután uj iskolát és tanitói állomást szervezett, már ezek érdekében is a népiskolai szervezet idevonatkozó pontjait érvényesiteni fogja

8. M.-Homorogon az előjáróságnak kötelességévé tétetik, hogy iskoláit taneszközökkel szerelje fel; főleg pedig tantermét mindenkor tisztán tartsa.

9. Szakál iskolájához mielőbb ürszéket készittessen

10. Berek-Böszörménynél a tanügy gyors fellendülése örvendetes tudomásul vétetik; s teljes reményünk lehet arra nézve, hogy a még fennálló hiányok fokozatosan elenyésztetve lesznek.

11. Zsadány és S.-Keresztur ismétlő iskoláját állitsa fel s szerezzen mielőbb érvényt az egyházmegyei közgyűlés ide vonatkozó 1889—20. számu rendeletének.

12. A vadászi presbyteriumnak ujolag szoros kötelességévé tétetik, hogy az iskola tantermét tisztán tartsa.

III. Elnök felhivja a tanügyi bizottság figyelmét a már életbe léptetett egyházkerületi népiskolai szervezetre, — s egyuttal javasolja, hogy hivattassék fel az egyházmegyei közgyűlés annak elrendelésére, hogy annak pontjai egyházmegyénk iskoláinál megtartva és foganatositva legyenek.

IV. Jegyző javasolja, hogy a b.-böszörményi körből eltávozott Csiha Márton s ugyanazon körben elhalt Krucsó Ferencz iskolalátogatók helyett Kozma Zsigmond m.-sassi lelkész és Szentandrási Kálmán komádii tanitó és ideiglenes iskolalátogatók megválasztása gyűlésünk által ajánltassék az egyházmegyei közgyűlés figyelmébe.

Nevezett ideiglenes iskolalátogatók megválasztása egyházmegyei közgyűlésünk figyelmébe ajánltatik.

V. Elnök felemliti azt, hogy miután egyházmegyei tanügyi bizottságunk jelenleg nincs ugy szervezve, amint azt az egyházkerületi népiskolai szervezet megköveteli, szükségesnek vélné, hogy ha gyűlésünk 2 vagy 3 tagból álló bizottságot küldne ki kebeléből a végett, hogy e bizottság a legközelebbi nyári közgyűlésre adna véleményt arra nézve, hogy maradjon-e tanügyi bizottságunk továbbra is abban az alakban szervezve, a mint az 5 évvel ez, előtt megalakult s eddigi szervezetében üdvösnek és czélszerünek bizonyult be; vagy pedig az egyházkerületi népiskolai szervezet értelmében ujolag alakuljon az?

Az inditvány elfogadtatik s a bizottság tagjaiul esperes ur elnöklete alatt: Böszörményi Lajos, Bögös Lajos és Szabó Gyula iskolalátogatók jelöltetnek ki.“

Egyházmegyei közgyűlésünk a tanügyi bizottság javaslatait határozati erőre emeli; a kiemelt hiányok javitó pótlását az illető egyházi előljáróságoknak szoros kötelességévé teszi; s elrendeli, hogy egyházmegyénk minden presbyteriuma léptesse életbe az egyházkerületi „népiskolai szervezetben“ foglalt intézkedéseket.

A berek-böszörményi körben iskolalátogatókul Kozma

Zsigmond mező-sassi lelkész és Szentandrási Kálmán komádii tanitó közfelkiáltás utján megválasztatnak.

24. Beterjesztetett a nagy-szalontai egyház presbyteriumának 14—1890. sz. végzése, melyszerint nevezett presbyterium — meggyőződvén arról, hogy azon egyházi adó jövedelem, mely az eddig érvényben volt adókulcs szerint évenként befoly, az egyháznak legelodázhatlanabb kiadásait sem elegendő fedezni: 14 szavazattal 13 ellenében elhatározta, hogy a tulajdonképen való egyházi vagy személyes adó érintetlenül hagyása mellett az ugynevezett nevelési adó kulcsot megváltoztatja, mégpedig ugy, hogy minden egyháztag:

Államadójának első 20 forintja után 25%
„ 20—40 frtig terjedő része után 20%
„ 40—100 „ „ „ „ 10%
„ 100 frton felül levő „ „ 5%-ot fizessen

nevelési adó gyanánt.

A presbyteriumnak ezen határozatát az egyházközségi közgyűlés 1890. márcz 8-ikán tartott ülésében 34 szavazattal 32 ellenében helybenhagyta.

Egyházmegyei közgyűlésünk a nagy-szalontai egyházközségnek beterjesztett nevelési adókulcsát, az erre vonatkozó presbyteri és egyházközségi közgyülési végzések alapján, az egyházi törvények 233. §-ának értelmében véglegesen megerősiti és kötelező erőre emeli.

25. Beterjesztetett a ménesgyoroki presbyterium 2—1890. febr. 2. számu végzése, melyben kimondatik, hogy az eddigi egyházi-adókulcs mellőzésével, ezután párbérképen minden tisztán ref. vallásu házaspárra 2 frt, — minden özvegyre, vagy vegyes házasságban élő egyháztagra 1 forint vettessék ki; a fedezetlen szükséglet pedig az állami egyenes adó alapján készitendő kulcs szerint leszen kirovandó.

A presbyterium ezen határozatát a folyó évi febr. 2-ik napján tartott egyházközségi közgyűlés is 3-ik számu végzésében csaknem egyhangulag jóváhagyta.

Egyházmegyei közgyűlésünk a ménesgyoroki presbyterium és egyházközségi közgyűlés által elfogadott egyházi-adókulcsot, a mennyiben az a párbérképen kivetendő személyi adóra vonatkozik: véglegesen megerősiti és kötelező erőre emeli.

A mennyiben pedig a még fenmaradó szükségletet az állami adó alapján szándékoznak kiróvni: utasitja egyházmegyei közgyűlésünk a ménes-gyoroki presbyteriumot, hogy ennek kulcsát is készitse el és kellő felszereléssel az egyházmegye jóváhagyása alá terjeszsze be.

26. A berek-böszörményi egyház, belhivatalnokainak gabonafizetését, a következő öt évi időtartamra is pénzre változtatja, s e tárgyban 1890. márczius 9-én 5. sz. a., illetve márczius 16-án 2. sz. a. hozott presbyteri határozatait, az egyházi tisztviselők erre vonatkozó nyilatkozatával, jóváhagyás s megerősités végett beterjeszti.

Beterjesztett presbyteri határozatokból meggyőződést szerezvén egyházmegyei közgyűlésünk arról, hogy e megváltás, mely szerint a buza köble 6 frtjával, az árpáé 4 frtjával számittatik, — az egyház belhivatalnokaira nézve ez időszerint sem hátrányos, mit az illető egyházi tisztviselők mellékelt nyilatkozata is bizonyit: e gabona megváltást a következő 5 évi időtartamra is jóváhagyja, s e tárgyu kérvényt, mellékleteivel együtt, végső megerősités végett, az egyházkerületi közgyűlésre ajánlólag fölterjeszti.

27. Derekas János f.-tóthi lelkész beterjeszti a Nadányi Gyula alap 1012 forint tőke 1889-dik évi kamata 45 forint 51 kr hovafordításáról szóló számadását.

A bevételeket, mint a kiadásokat okmányokkal igazoló, rendben levő, az alapitó levélnek megfelelő számadás tudomásul vétetik.

28. A szentleányfalvai egyház tulajdonát képező összes alapitványokról beterjesztett kimutatás szerint:

„1. A Hajdu-Szabó-alapitvány 1889. január 1-sői állaga = 283 liter buza; ennek 1889. évi szaporulata 57 liter buza, s igy a f. 1890-dik év január 1-én ez alapitvány állaga = 340 liter buza.

2. A Szondy Géza-alapitvány 1889. január 1-sői állaga = 708 liter buza; ennek 1889-diki szaporulata 143 liter buza, s igy 1890. január 1-én ez alapitvány állaga = 851 liter buza

3. A Hajdu István-alapitvány 1889. január 1-sői állaga = 958 ½ liter árpa; ennek 1889-diki szaporulata = 192 liter árpa, s igy 1890. január 1-én ez allapitvány állaga = 1150 ½ liter árpa.

4. Az egyházi adó megszüntetési alap 1889-dik január 1-sői állaga = 516 ½ liter buza; ennek 1889-diki szaporulata = 103 liter buza, s igy 1890. január 1-én ez alapitvány állaga = 619 ½ liter buza.

5. A Becsület alapitvány állaga 1890. január 1-én = 10 forint."

E kimutatás azzal tétetik vissza a szentleányfalvai presbyteriumhoz, hogy miután a 2. és 4. sorszám alatt emlitett alapitványok 1889. janár 1-sői állagának beterjesztett zártételei, a 24—1889 sz. továbbá a 30—1889. sz. egyházmegyei végzésben kitüntetett zártételektől eltérnek: e számtételeket hozza összhangba, s fölvilágositó magyarázata kiséretében, az ujonnan készitett kimutatást egyházmegyénk közelebbi közgyűléséhez terjeszsze be.

29. Szondy Géza szentleányfalvai lelkész beterjeszti, a szentleányfalvai egyház részére általa 10 forintnyi összegben tett „Becsület“ alapitvány alapitólevelét, s a csatolt 28—1889. számu presbyteri végzés alapján ez alapitó-levélnek egyházmegyénk levéltárába helyezését kéri.

Beterjesztett alapitólevelet, mint a melyben az alapitólevél szerint, Hajdu István szentleányfalvai egyháztagnak Szondy Géza lelkész ellen támasztott kétes követelése tétetik le emlitett lelkész által alapitványul, a nélkül, hogy ez összeg a Hajdu István beleegyezésével biztositva lenne; továbbá mert az alapitólevél egyik pontja szerint az alapitványi kölcsönök kellő biztositék nélkül is kiutalhatók, mely rendelkezés az alapitvány jövőjét tenné koczkára, — pótlás és kiigazitás végett, alapitványt tevő lelkészhez visszatétetik.

30. Tamásdai lelkész s gondnok a 77/1889. sz. egyházmegyei végzés utasitása értelmében jelentik, miszerint az aradmegyei vizszabályozó és ármentesitő társulat igazgatósága a tamásdai ev. ref. lelkész javadalmazását képező földből kisajátitott 1168 □ öl területért 116 forintot, a tanitó javadalmazását képező földből kisajátitott 2 hold és 150 □ öl területért 255 forintot 1889. év október 13 án kifizetett, ez összegek mint az egyház törzsvagyona szabályszerü kötvény mellett 8%-os kamatra egyévi időtartamra kikölcsönöztettek.

A jelentés azzal vétetik tudomásul, hogy jövőre nézve a bekebelezéssel biztositandó kötvények hiteles másolatai a pénztkezelő egyházi elöljáróság által, az ezen kárpótlási összegről évenként készitendő s az egyházmegyére beterjesztendő számadással együtt bemutattassanak.

31. A berek-böszörményi egyház második leánytanitói állomás számára Weinberger Lajos debreczeni lakostól 850 forintért megvette a b.-böszörményi 561. számu telekjegyzőkönyvben foglalt 152/a helyrajzi számu beltelkes házat.

Lelkész s gondnok bemutatják a vételt jóváhagyó presbyteri és egyházközségi közgyülési határozatokat, az adásvételi szerződést hiteles másolatban, kérik a szerződés jóváhagyását.

Az 1890. márczius 11-ikén Weinberger Lajos, mint eladó, a b.-böszörményi ev. ref. egyház megbizásából Balog Ambrus lelkész, Rácz János gondnok, mint vevők között, a b.-böszörményi 561-dik számu telekjegyzőkönyvben foglalt 152/a helyrajzi számu 121. népsorszámu beltelkes házra 850 forint vételár mellett második leánytanitói állomás részére kötött vételi szerződés jóháhagyatik s végső megerősités végett az egyházkerületi közgyüléshez felterjesztetni határoztatik.

32. Olvastatott az erdőhegyi ev. ref. egyház kérvénye, mely szerint nevezett egyház a tulajdonát képezett szőlőjét még az 1886. évben P. Varga János és Andréj János uj-f.-varsándi lakosoknak 350 forintért eladta. A vételár 1889. január 30-án ki is fizettetett s az mint leendő 3-ik iskola-alap takarékpénztárban gyümölcsözik. Bemutatja lelkész s gondnok az eladást jóváhagyó presbyteri és egyházközségi közgyűlési határozatokat s az eredeti adásvevési szerződést, kérve annak jóváhagyását.

Minthogy az eladásból befolyt vételár továbbra is egyházi czélra szolgáló ingatlan vételre fog fordittatni, azon feltétel mellett a bemutatott 1890. február 23-án Erdőhegyen egyrészt Csiha Márton lelkész, Pálfi Sámuel gondnok, Tősér Sándor egyházi előljárók, mint az egyház képviseletében eladók, másrészt ifj. T. Varga János és Andréj János vevők között ez uj-f.-vorsándi 325. számu telekjegyzőkönyvben + I. 806—807. helyrajzi számu szőlőre nézve 350 forint vételár mellett létrejött adás-vevési szerződést az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyja s azt végső megerősités végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszteni határozza.

Utasitja egyszersmind az egyház előljáróságát, hogy ezen 3-ik iskola-alap állásáról évenként az egyházmegyei gyűlésre számadást terjeszszen elő.

33. A mezőgyáni ev. ref. egyház képviseletében lelkész s gondnok kérvényeznek az iránt, hogy az egyház a tulajdonát képező fáskertből 1 hold 1079 □ öl területet 1355 forint 80 krajczárért 16 részletre osztva egyeseknek eladott.

Az összes 2 hold 592 □ öl fáskertből még megmaradt 1013 □ öl területből az egyház tulajdonjogának fentartása mellett a lelkészi hivatal részére 369 □ öl, a ref. fitanitó részére 180 □ öl, a ref. leánytanitó részére 164 □ öl, a községi jegyzőhivatal részére az egyház érdekében teljesitett munkálatokért 300 □ öl területet határozott az egyház előljárósága használatul átadni. Bemutatják az eladást és adományozásokat jóváhagyó presbyteriumi és egyházközségi közgyűlési határozatokat az adás-vevési szerződés kapcsában, kérve azoknak jóváhagyását. Az eladás indokául felhozatik, miszerint a fáskert évenként kevesebb hasznot hajt az egyháznak, sőt ma-holnap, mert a földet felverte a fahajtás, a nagy tél és nyulrágás miatt sok fa elpusztult, még használatra ki sem lehet adni, a helyreállitási költség pedig óriási költséget okozna.

A befolyt vételárból az egyház részére, egy kis hold szándékoltatik vétetni, faiskola czéljából, a megmaradó összegből szintén az egyház részére vétetnék egy alkalmas hasznothajtó birtokrész.

Tekintve, hogy a mező-gyáni ev. ref. egyház presbyteriuma és egyházközségi közgyűlése, az egyház tulajdonát tevő s a mezőgyáni 94-dik számu telekjegyzőkönyvben fog-

lalt 878. helyrajzi számu 2 hold 592 □ öl területü földből 1 hold 1079 □ öl területnek eladását azon czélból határozta el, hogy a befolyt vételárból a felmérési költségek levonásával, az egyház részére jövedelmezőbb ingatlan vásároltatik; tekintve, hogy az 1355 forint 80 krajczár vételár az egyházra nézve rendkivül kedvező: az eladás s az erre vonatkozólag kiállitott 1890. márczius 31-én egyrészt a m.-gyáni ev. ref. egyház, mint eladó, másrészt Tar Gábor s neje Gergelyi Berta, Bacsa János, Ladányi Gergely, D. Czégény Sándor, Sz. Kovács Sándor és Szabó Sára, Papp Bálint és Sólyom Juliánna, Puskás Ferencz és Kovács Katalin, K. Forrás Mihály és Török Juliánna, Mihalka Lajos és Deák Juliánna, Veres András és neje Pap Sára és P. Deák Mihály vevők között létrejött adás-vevési szerződés, azon változtatással, hogy a tulajdonjog bekebelezése vevők részére csak a vételár teljes lefizetésével engedtetik meg a csatolt mérnöki térvázlatban kitüntetett térmennyiséggel, az egyház részére visszamaradandó 1013 □ öl területnek az egyház tulajdonaként leendő telekkönyvi kitüntetésével helybenhagyatik s végső megerősités végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjesztetni határoztatik.

Jóváhagyatik az egyházelőljáróság azon határozata is, hogy az egyház tulajdonaként visszamaradt területből a lelkészi hivatal részére 369 □ öl, a ref. fitanitó részére 180 □ öl, a ref. leánytanitó részére 164 □ öl terület használatra átadatik, ezen használat az egyház belső hivatalnokainak fizetésjavitásul fizetésükhöz csatoltassék. Utasittatik egyuttal a m.-gyáni ev. ref. egyház elöljárósága, hogy a községi jegyző által az egyház érdekében tett szolgálatokat más uton javadalmazza.

Utasittatik az egyházelöljáróság, miszerint a vételárakat felelősség terhe mellett szedje be, s a befolyandó vételári összegről az egyházmegyei közgyülésre évenként számadást terjeszszen be.

34. Olvastatott a nyégerfalvai ev. ref. egyház képviseletében György József lelkész által beadott kérvény, mely szerint nevezett egyház, a szomszédságában levő 5 holdnyi jó földet Zsurzs Miron nagykoru, Zsurzs Kosztán és Juon kiskoruaktól 500 forintért megvásárolta. A megvett földterületből 6 vékásnyi a tanitónak, az árviz által kavicscsal elboritott földjéért, kárpótlásul fog adatni, a megmaradó 3 és fél hold pedig az egyház tulajdona marad. Csatolvák a vételt jóváhagyó presbyteri és egyházközségi közgyülési határozatok, mint szintén a vételről kiállitott adás-vevési szerződés. Kérik a a vétel, illetve a szerződés jóváhagyását.

Minthogy a vétel az egyáz javára s belső tisztviselője

fizetése javitására történik, azt az egyház előljárósága is jóváhagyta; a bemutatott 1890. február 15-ikén Belényesben egyrészt Zsurzs Miron ugy is mint testvére Zsurzs Kosztán magán gyámja, ifj. Zsurzs Juon mint eladók, másrészről az egyház képviseletében Szathmáry Mihály gondnok, Bunta Gáspár és Szathmáry Sándor presbyterek mint vevők között a nyégerfalvai 5. számu telekjegyzőkönyvben foglalt 89, 1232, 1326, 1328. helyrajzi számu, továbbá a nyégerfalvai 47. számu telekjegyzőkönyvben foglalt 1327. helyrajzi számu s a 4. számu telekjegyzőkönyvben foglalt 840 helyrajzi számu földért elcserélt ingatlanokra 500 forint vételár mellett kötött adásvevési szerződés jóváhagyatik s végső megerősités végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjesztetni határoztatik.

35. Olvastatott az ágyai ev. ref. egyház presbyterium megbizásából Nagy Sándor lelkész által benyujtott kérvény, melyben 3-ik iskola helyiségül az uradalmi korcsma épület s telek megvételére a szükségeltető vételárnak a kisbirtokosok földhitelintézetétől felkölcsönzésére az ágyai ev. ref. presbyteriumát felhatalmaztatni kérelmezik.

Minthogy a vételre nézve sem a presbyterium, sem az egyházközségi közgyűlés jóváhagyó határozata mellékelve nincs; — a kérvény felszerelés végett visszautasittatik.

36. Nagy Sándor szintyei felügyelő lelkész kérvényt ad be, melyszerint Szintye alatt a kisjenői uradalomhoz tartozó 21 hold föld eladó. Hogy a szintyei leányegyház fentmaradása állandóan biztositassék, felhatalmazást kér a szintyei leányegyház presbyteriuma részére, miszerint ezen 21 hold földet a kisbirtokosok földhitelintézetétől felveendő kölcsönből megvásárolhassa. Ha pedig a vételári kölcsönre a 21 hold föld elég jelzálogi biztositékot nem nyujtana a hitelező intézetnek, engedélyt kér arra, hogy az ágyai egyház saját vagyonával is jótállást vállalhasson s az esetben, ha a leányegyház elzüllenék vagy megszünnék, a vett 21 hold föld az ágyai ev. ref. egyházra mint anyaegyházra menne át.

A kérvényhez sem a szintyei, sem az ágyai egyház presbyterium és egyházközségi közgyűlési határozatok mellékelve nem levén, sőt hogy a nevezett egyházak előljárói a — vételről jóváhagyó tudomással birnának emlitve sincs — a kérvény az egyházi törvény értelmében felszerelés végett visszaadatik.

37. A mezőgyáni ev. ref. egyház képviseletében Ónodi Sándor lelkész és Ladányi Gergely gondnok beterjesztik a lelkész, fi- és leánytanitó régibb s ujabban módositott 3 példányban kiállitott kellőleg bélyegzett díjleveleket

jóváhagyás végett az ezen díjlevelek módositását tartalmazó egyházközségi és presbyteriumi határozatok kapcsában.

Minthogy a módositott díjlevelek fizetésemelést tartalmaznak, abba ugy a presbyterium, mint az egyházközségi közgyűlés beleegyezett; — a bemutatott módositott lelkészi, fi- és leánytanitói díjlevelek jóváhagyatnak s végső megerősités végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjesztetni határoztatnak.

38. Győry József tárkányi ev. ref. lelkész a tárkányi kántor-tanitó módositott s az ujonnan szervezett segédtanitói díjlevelet 3 felbélyegzett s egy másolati példányban megerősités végett beterjeszti, csatolva a régibb kántor-tanitói díjlevélnek egy másolatát s a díjleveleket jóváhagyó presbyteri és egyházközségi közgyűlési határozatokat, — kérve azoknak jóváhagyását.

Mivel a beterjesztett, módositott kántor-tanitói díjlevél fizetéscsökkenést nem tartalmaz, az ujonnan állitott segédtanitói díjlevél pedig ugy a presbyterium, mint az egyházközségi közgyűlés által jóváhagyatott s az az oktatásügyi kivánalmaknak megfelelő: — a bemutatott díjlevelek az egyházmegyei közgyűlés által szintén jóváhagyatnak s végső megerősités végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjesztetni határoztatnak.

39. A komádii egyház nevében lelkész s gondnok beterjesztik a komádii belső elemi fi- és leánytanitó módositott s a külső fiiskola uj díjlevelét 3—3 felbélyegzett példányban, az ezeket jóváhagyó presbyteri és egyházközségi közgyűlési határozatokat, kérve azoknak jóváhagyását. A módositás indokául előterjesztik, miszerint a belső elemi fitanitóság, mely hajdan akademikus rektorság volt, ezen jellegét elveszitette; a mellékes kötelezettségek megszüntek, azonban a megmaradt tanitói fizetések között aránytalanság állott elő. A kántori fizetés a tanitói fizetéstől elkülönitve nem volt. Egyrészt ezért, másrészt pedig, hogy a mult évben felállitott 240 forint díjazással ideiglenesen alkalmazott tanitóság rendszeresittessék, csatoltatott a segédtanitói fizetéshez 6 hold és 800 □ öl föld haszonélvezete.

A részben módositott belső elemi fi- és leánytanitói s az ujonnan kiállitott külső fi- és leánytanitói díjlevelek — miután a tecndők részben elenyésztek, részben megosztattak, mint a métányosságnak megfelelők, fizetés csonkitást nem tartalmaznak, ugyszintén az ujonnan kiállitott fi segédtanitói díjlevél, miután azt ugy a presbyterium, mint az egyházközségi közgyűlés elfogadta, és az az oktatásügyi kivánalomnak megfelelő — jóváhagyatik s végső megerősités végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjesztetni határoztatik.

40. A gyantai egyház az iránt kérvényez, hogy a délnyugoti részében rohamos hanyatlásnak indult papilakának alapos kijavittatását, A. és B. alatt csatolt — kőmives és asztalos munkákról elfogadott költségvetés szerint, a C. alatt beterjesztett épületi alaprajzban kitüntetett helyeken, D. és E. alatt mellékelt épitkezési szerződések értelmében, F. G. H. I. K. L. M. N. alatt benyujtott presbyteri, illetve egyházközségi végzések s ez egyházi hatóságok kebelében foganatositott szakértői tanácskozmányok s egyezkedések alapján, sürgősen s még ez év folyamán eszközölhesse. E czélból az egyházmegye 86—1889. számu végzésének módositását kéri, a mennyiben a halasztha-tatlanná vált épületjavittatás nemcsak felemésztené az uj papilak épittetési költségének födözésére 3—4 éven át kivettetni tervelt s évenként 750 forintban megállapitott összeg egy részét, s igy elégtelenné tenné arra, hogy egy uj papilak épitési költség terhét fedezhesse, hanem több évekre, sőt évtizedekre fölöslegessé is az által, hogy az alaposan kijavitott régi épület, hu-zamos időkig kielégitő lakást nyujthatna, a mi—tekintettel a másfélezeret alig haladó népességű egyházközségnek a multból még mindig fenlevő épitkezési terheire, adósságaira,—alapul szolgál arra, hogy e javitási munkálatokra vo-natkozólag beterjesztett költségvetések, szerződések s ezeket elfogadó presby-teriumi s egyházközségi határozatok megerősitését remélhessék. Ezek szerint, a szükséges épitkezési anyagokat az egyház szerezné be, s napszámosokban kellő munkaerőt állit ki A javitási munkálatok költségeit illetőleg kőmives munkadíjában 145 frt, asztalos munkadijában 90 frt. ácsmesteri munkadíj-ban 50 frt, belső fölszerelés czimén 60 forint, összesen 345 forint állapittatik meg, s a fenmaradó összeg az egyház adósságainak törlesztésére fordittatik.

A gyantai egyház kérelmének helyet ad egyházmegyénk közgyűlése, s 86—1889. szám alatt hozott végzésének módositásával megengedi, hogy papilakának sürgősen szük-ségelt javittatását, a csatolt s szakértőileg is jóváhagyott költségvetések és szerződések szerint, folyamodó egyház még ez év folyamán eszközölhes-e, tekintettel arra, hogy a régi papilaknak huzamos ideig lakhatóvá tételével az egyház kitűzött czélja nemcsak elérhető, hanem az uj papilak épité-sére kivetett egy évi járulékból a 345 forintra tervelt javi-tási költség födözve is lesz, sőt az egyház fenlevő adósságai is jó részben törlesztve lesznek. Végül a kivetett épitkezési költségek pontos beszedésére s az alapos javitási munkálatok eszközöltetésére folyamodó egyház előljárói jelen végzéssel utasittatnak.

41. A tárkányi ev. ref. egyház egy iskolai épület épithetése s 300 forint kölcsönnek a papigyám intézettől felvehetése iránt kérvényez. Csatol-vák az épitkezést és kölcsön felvételét jóváhagyó presbyteri és egyházközségi közgyűlési határozatok. Kéri az egyház, hogy az 500 forintba kerülő épitke-zés a bemutatott tervrajz szerint, valamint a kölcsönfelvétel hagyassék jóvá, illetve engedélyeztessék.

A tanteremnek a bemutatott tervrajz szerinti felépitését 500 forint erejéig, mint szintén 300 forintnak a papigyám-intézettől kölcsönképpen leendő felvételét az egyházmegyei közgyűlés a czélt tekintve megengedi.

Kötelességévé teszi azonban a tárkányi ev. ref. egyház előljáróságának, hogy a kölcsön mielőbbi visszafizetéséről esetleg kivetés utján is gondoskodjék.

42. Berek-böszörményi lelkész s gondnok beterjesztik a 2-ik leány-iskola tervrajzát és költségvetését, melyek a presbyterium által elfogadtattak, jóváhagyás végett. Csatolva Veres Károly egyházmegyei szakértő véleményét, kijelentvén, hogy az épitkezési költségek 1373 forint 95 krajczárra mennek és ezen összeg a $^{33}/_{1889}$. sz. egyházmegyei gyűlés végzésével kivetni engedélyezett 3500 forint kivetésben leli a fedezetet.

A bemutatott tervrajz, az 1373 forint 95 krajczárra menő költségvetés, egyházmegyei szakértő Veres Károly azon módositása figyelembe vételével, hogy az iskola belvilága ne három és fél öl széles és öt öl hosszu, hanem négy öl széles, négy és fél öl hosszu legyen; a pincze vastartályokra épittessék; a mestergerenda a gerendákon felül helyezendő el egyszerü függő oszlophoz kengyelvassal az iskola terem közepén felfogandó legyen; a zsindely-tetőzet alatti deszkázat hagyassék el — jóváhagyatik.

43. A komádii ev. ref. egyház előljáróság nevében lelkész és gondnok az ujonnan épitendő lelkészilak terv és költségvetését, az épitkezési szerződés kapcsában megerősités végett beterjesztik. A 4600 forintra menő épitkezési költség mint előadatik az egyházmegye $^{48}/_{1888}$. sz határozatával engedélyezett pótadóból fog fedeztetni. Mellékelve van Veres Károly egyházmegyei szakértő véleménye.

A bemutatott terv és költségvetés, Veres Károly egyházmegyei szakértő azon módositásával: hogy a cselédházon egy ajtó alkalmazandó a tornáczra, a konyhaajtó a cselédházból a konyhára helyezendő, hogy a kijárat ne az ebédlőn keresztül történjék, — az épitkezési szerződésben a, b, c. pontok alatt tett változtatással helybenhagyatik.

Az egyház és Tóth Imre épitőmester között 4600 forint épitési költségre menő szerződés — azon hozzáadással, hogy a munkálat bevégzésére meghatározott idő köttessék ki, az épület átvételét szakértői vizsgálat előzze meg s végül a szerződésből kifolyólag mindennemü peres kérdések elbirálására az egyház által szabadon választandó bíróság köttessék ki — megerősittetik.

44. Olvastatott a szent-leányfalvai ev. ref. egyház iskolaépitésének ügye, s erre vonatkozólag Kiss Mihály s társai felebbezési, Pikó Mihály és társai előterjesztési következő ügyek:

A szent-leányfalvai ev. ref. egyház a 34/1889. sz egyházmegyei végzésnek meg akarván felelni, az iskolaépület tervrajzát és költségvetését elkészittették, Nagy István épitőmesterrel 212 forint erejéig az épitkezési szerződést megkötötték s mindezek ugy a presbyterium, mint az egyházközségi közgyűlés által elfogadtattak.

Az épület helyére azonban a presbyterium és egyházközségi közgyűlés között megállapodás nem jött létre, mert a presbyterium az iskolát a templomtelekre, az egyházközségi közgyűlés pedig 1890. április 4-én tartott gyűlése 16. számu határozatával 10 szótöbbséggel a régibb iskolatelekre határozta épittetni.

Az egyházközségi közgyűlés ezen határozata ellen Kiss Mihály s társai azon okból, mert már a mult évben hat izben tartott presbyteri és egyházközségi közgyűléseken a templomtelek fogadtatott el épitkezési helyül, a lakosság legnagyobb része is azt óhajtja, Kiss Mihály néhai neje Multyán Veronika hagyományát 500 forintot, ha az épitkezés a templom helyén történik, hajlandó azonnal egészen kifizetni, ellen esetben a már e czélra kifizetett s anyagokra felhasznált 380 forintot is visszaköveteli, mert a régi iskola, ha lakszobává alakittatik, abból az egyház 60—70 forint évi jövedelmet huzhat, mert az anyagok már a templom telkére hordvák, mert a régi iskolaépület Aradmegye törvényhatósága épitkezési szabályrendelete szerint nem alkalmas épitkezési helyül stb. felebbeznek s kérik a 16/890. sz. egyházközségi közgyűlés megváltoztatását s a presbyteriumi határozatoknak az épitkezés helyére nézve jóváhagyását.

E felebbezésre Pikó Mihály s társai felvilágositó előterjesztést adtak be, melyben a felebbezés indokát akarják megczáfolni.

Mindezekkel kapcsolatosan beterjesztetik az egyház és Nagy István épitőmesterrel az uj iskola épitésére vonatkozó 212 forintra menő épitkezési szerződés jóváhagyás végett

Tekintettel a szent-leányfalvai ev. ref egyház tényleges pénzügyi viszonyaira s helyzetére, tekintettel a Kiss Mihály s társai által beadott felebbezésben elősorolt s valónak talált okokra: a szentleányfalvai ev. ref. egyház előljárósága utasittatik, miszerint az épitkezést, figyelemmel levén a törvényhatósági épitkezési szabályrendeletre a templom telkén, mint e czélra legalkalmasabb helyen haladéktalanul kezdje meg s hajtassa végre.

Az épitkezési szerződés az épitkezési idő hibás kitétele miatt azzal adatik vissza, hogy a hiányt az előljáróság ujból kiállitandó s az espereshez utólagosan beküldendő szerződéssel pótolja.

Mert: a szentleányfalvai egyház presbyteriuma, valamint egyházközségi közgyűlése, több izben tartott gyűlésén

a templomtelket találta legalkalmasabbnak az uj iskola helyiségéül; mert az épitkezési anyagok már oda is hordattak, az épitkezési szabályrendelet, a nélkül, hogy a terv és költségvetésen változtatni kellene, e helyen megtartható; mert Kiss Mihály 500 forint önkéntes adománya nélkül az elodázhatlanul szükséges iskolai épület az egyház jelenlegi anyagi helyzete miatt fel nem épithető; mert az épitő mester később a felvállalt árban az épitkezést nem hajlandó teljesiteni. Végre, mert az iskolaépités tovább semmi körülmények közt sem halasztható, a meglevő 1190 forint az 1113 forintba kerülő iskola épitésére elégséges.

Mindezeknél fogva az egyházközségi közgyűlés 16/1890. sz. határozatát feloldani s a presbyterium határozatát kellett jóváhagyni.

45. A szentleányfalvai egyház kéri, hogy a róm. kath. német lakosok által a szentleányfalvai ev. ref. egyház ellenében, egyházi adó megszüntetése czimen inditott pernek, a pert ujitott s kiegyezésre semmi szin alatt nem hajlandó Danäkker János és társaira vonatkozólag további fentartását, a szentleányfalvai ev. ref. egyház összes tagjainak — pervesztés esetén — teljes anyagi felelősége, s a per folyamán az egyház terhelése nélkül netalán felajánlandó egyezséggel szemben az egyezség elfogadására kötelezése mellett, egyházuknak engedélyezze egyházmegyénk közgyűlése.

Kéri továbbá ez ügygyel kapcsolatosan, hogy „az egyházmegyei közgyűlés által az egyház elleni peres ügyben“ — 78—1889. számu egyházmegyei végzéssel — „kiküldött bizottság“ — 19 frt 50 krra rugó — „utazási költségének födözésétől egyházukat mentse föl, s ez összegnek az egyházmegyei pénztárból leendő fedezését határozatilag mondja ki egyházmegyénk közgyűlése.“

E kérvény kapcsában beterjesztettek a folyamodó egyház 1889. deczember 26 án tartott presbyteri gyülésének 31-dik, s ugyanazon napon tartott egyházközségi gyülésének 27-dik számu határozatai, a szentleányfalvai községi előljáróság igazolványa, valamint az egyház ellen pert inditott lakosok ügyvédének a lelkészhez intézett válaszlevele, melyek mig egyfelől a peres ügyben felmerült ujabb mozzanatokat ismertetik, másfelől a benyujtott kérvényt és indokait támogatják.

Egyházmegyei közgyűlésünk, ugy a szentleányfalvai presbyterium, mint az egyházközségi közgyűlés beterjesztéséből arról győződvén meg, hogy ezen peres ügyben a szentleányfalvai egyház mint testület semmi kárt nem szenvedhet, sőt minden eshetőségre kártalanitja az ezen ügyben saját felelőségére eljáró presbyterium és egyházközségi közgyűlés, ezen okok alapján a kérelmezett intézkedés ellen egyházmegyei közgyűlésünk kifogást nem tesz.

Azonban a 19 forint 50 krajczár vizsgálati költség

fizetésében a szentleányfalvai ev. ref. egyházat elmarasztalja, és annak az egyházmegyei pénztárba befizetésére a szentleányfalvai presbyteriumot utasitja.

46. Nyeste István m.-homorogi lelkész azért folyamodik, hogy 200 forintot tevő lelkészgyámintézeti tartozását, további kamatfizetés nélkül, évenként 20 forintjával törleszthesse, azzal indokolván kérelmét, hogy e tartozást nem készpénzül vette föl, hanem arról mint kegyeleti átalány czimen reá háruló tartozásról állitotta ki a megfelelő kötvényt.

Folyamodó lelkész kérelme, — mint a mely a lelkészgyámintézeti alapszabályok 5. és 6. §-sába ütközik, s a lelkészgyámintézet jogos jövedelmét csonkitaná, — nem teljesithető.

47. Pokoli József geszti segédlelkész, az egyházmegyébe bekebeleztetését kéri.

Folyamodó segédlelkész, bemutatott első lelkészképességi vizsgálatról szóló bizonyitványa alapján az egyházmegyébe bekebeleztetik.

48. Kondor Imre nyégerfalvai tanitó, beterjesztett okmányai alapján, bekebeleztetését kéri.

Folyamodó tanitó, beterjesztett okmányai alapján, az egyházmegyébe bekebeleztetik.

49. Tatai Ambrus kisperegi tanitó, ideiglen állomásán végleges megerősitését kéri.

A kisperegi presbyterium pedig (44—1890. márczius 27.) nem kivánja, hogy kérelmező véglegesen megerősittessék

Tatai Ambrus, hogy állomásán megerősittessék, 36 egyháztag aláirásával ellátott bizonyitványt ad be és elmondja, hogy a presbyterium közelebbi ülésében két presbyter azért emelt ellene panaszt, mert személyes ellensége, s azon esetben, ha e bizonyitvány sem volna elég végleges megerősitésére: fegyelmi vizsgálatot kér maga ellen, a legközelebbi törvényszerü egyházlátogatás alkalmával.

Minthogy Tatai Ambrus egy sikeres próba év feltétele alatt választatott meg kisperegi leánytanitóul és mert 397—1888. szám alatt ideiglenes minőségben bocsáttatott ki az esperesi hivatal által ezen állomásra, s ma is ily minőségben van alkalmazva; minthogy a kisperegi presbyterium őt véglegesen megerősittetni nem kivánja; a „Közoktatási szervezet“ 48. §-a értelmében pedig ideigienes minőségben alkalmazott tanitó 2 évnél tovább senki nem lehet: folyamodó kérelmének hely nem adható — épen azért utasittatik a kis-

peregi presbyterium, hogy még ezen tanév folyamán rendszeres választás utján töltse be a kisperegi leány-tanitóságot, mely intézkedés Tatai Ambrus ideiglenes tanitó megválasztását sem zárja ki.

50. Bognár Károly tárkányi segédtanitó, — beterjesztett bizonyitványaira hivatkozva, bekebeleztetését kéri.

Folyamodó kérelme, — miután oklevelet még nem szerzett, — nem teljesithető.

51. Juhász József szemlaki tanitó, jelen állomásán leendő végleges megerősittetését kéri.

Juhász József szemlaki tanitó, beterjesztett oklevele, szolgálati bizonyitványa alapján, a Köznevelési és közoktatási szervezet 50. §-sa értelmében állomásán végleg megerősittetik.

52. Fülöp Sándor tárkányi fitanitó, beterjesztett oklevele s szolgálati bizonyitványai alapján, jelen állásán leendő végleges megerősittetését kéri.

Folyamodó tanitó, beterjesztett okmányai alapján, hivatalában végleg megerősittetik.

53. Molnár Sándor f. gyarmati fitanitó hivatalában megerősitését kéri.

A bemutatott képesitési oklevele s megválasztatását igazoló okmánya alapján folyamodó állásában megerősittetik.

54. Varga András széplaki- és Laczikó János kisházai tanitó — csekély jövedelmükre hivatkozva,—kérik, hogy az államsegélyben részesitendők közé f. 1890-dik évre is fölvétessenek.

Folyamodó tanitók, tekintettel a kérvényökben fölhozott indokokra, az államsegélyben részesitendők közé, f. évre fölvétetnek.

55. Szőcs Imre bélzerindi lelkésztanitó, fölemlitve elemi csapások miatt szenvedett tetemes károit, hivatkozva kimutatott évi jövedelmének szerény voltára, rendkivüli helyzetére, rendkivüli államsegélyt kér, s e czélból egyházmegyénk hathatós pártfogásáért folyamodik.

Szőcs Imre bélzerindi lelkésztanitó rendkivüli államsegélyt kérő folyamodványa, tekintettel a benne fölhozott indokokra, egyházmegyei közgyülésünk buzgó ajánlata kiséretében terjesztetik föl az egyházkerület rendkivüli államsegélyt kiosztó bizottságához.

56. Aranyi Lázár borossebesi tanitó, — hivatkozva betegeskedő neje gyógyittatása miatt felkölcsönzött adóssági terhére, árviz által a mult évben

szenvedett kárára, s csekély — jövedelmére, az iránt kérelmez, hogy az egyházkerülettől 50 forint rendkivüli államsegélyt eszközöljön ki egyházmegyénk.

Folyamodó tanitó kérvényét, indokaira való tekintettel pártolólag terjeszti föl egyházmegyei közgyülésünk a főt. egyházkerületi közgyülésre.

57. Kapéri Géza és Költő Kálmán — a debreczeni főiskolában 5-dik gymnasium osztálybeli tanulók, a nagyszalontai egyházmegye ösztöndíjának elnyeréséért folyamodnak.

Folyamodók az egyházmegyei ösztöndíjra fölvétetnek, s e végzésről a debreczeni főiskola gymnasiumának igazgatósága, jegyzőkönyvi kivonaton értesittetik.

58. Varga Károly tanitói segélyegyleti elnök, beterjeszti kivonatban a nagyszalontai egyházmegyei tanitói segély-egylet 1889. május 23-án tartott választmányi és közgyülési jegyzőkönyvének 6-ik és 9-ik számait, s az ezekben foglalt határozatok alapján kéri, hogy az egylet részére egy vasárnapi perselypénz beadására hivassanak fel az egyházak elöljárói; kéri továbbá, hogy a tanitói segélyegylet egyházmegyei felügyelet alá helyeztessék ismét, s ez esetben minden tanitó kötelezett tagja legyen a segélyegyletnek, — melynek számadásáról rövid értesitést is mellékel.

Egyházmegyei közgyülésünk egyfelől fölhivja a presbyteriumokat, a 10—886. sz. egyházmegyei végzés pontos foganatositására, másfelől pedig készséggel veszi egyházmegyei fenhatósága alá a kebelbeli ev. ref. tanitó-egyletet, felhiván azt, hogy az egylet szellemi s anyagi állapotát feltüntető jelentését, évenként hozzá terjeszsze be.

59. A sarkadi ev. ref. egyház nevében lelkész s gondnok kérvényeznek, melyszerint a lelkészlak veteményes kertjének a gondnoki szoba és pincze felőli végéből egy jókora mennyiség a czélból vágatnék el, hogy ott bejáró lenne egy másik udvarra, hol tüzifa raktár rendeztetnék be a tantermek fütésére. Az elvágandó föld a szomszédtanitói kert egyrészéből pótoltatnék, a tanitó pedig egy másik lenyuló telekből nyerne kárpótlást. Kérik e változtatás jóváhagyását.

Minthogy a változtatás telekkönyvileg is kitüntetést igényel, erre nézve pedig térvázlat szükségeltetik; minthogy sem térvázlat, sem a változtatást jóváhagyó presbyteri és egyházközségi közgyülési határozatok be nem mutattattak;— a kérelem pótlás végett visszaadatik.

60. Püspöki leiratok :

levéltárba tétetni rendeltetnek.

61. Jelen gyülés jegyzőkönyvének hitelesitésére—a kölcsönös tüzbiztositás ügyére vonatkozó (20) számon kivül, melyet maga a közgyülés hitelesitett.

Szél Kálmán esperes elnöklete alatt Ercsey Sándor, Sántha István és dr. Balogh Elek tanácsbirák felkéretnek.

Mindezen számokat hitelesitették Nagy-Szalontán 1890. április 26-ik napján : *Szél Kálmán* esperes, *Ercsey Sándor*, *Sántha István* és dr. *Balogh Elek* tanácsbirák.

A 9 és 14. számokat jegyzette : *Sántha István* világi főjegyző.

A 7, 27, 36, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 53, 59. számokat jegyzette : *Borbély László* világi aljegyző.

A 10, 11, 12, 13, 26, 28, 29, 40, 45, 46, 47, 48, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 57, 58. számokat jegyzette : *Nagy Imre* lelkészi aljegyző.

Az 1, 2, 3, 4, 5 6, 8, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 49, 60, 61. számokat jegyzette : *Balog Ambrus* lelkészi főjegyző.

A fenti számoknak az illető jegyzők egyszersmind előadói is voltak.

Tárgymutató.

1. Gyűlési képviselők igazoltatnak.
2. A meg nem jelenőkről való jelentés tudomásul vétetik.
3. A tanácskozási sorrend megállapittatik.
4. Esperesi jelentés az e. m. szellemi és anyagi állapotáról.
5. „ „ az elnökileg elintézett ügyekről.
6. „ „ a skontró ügyekről.
7. „ számadás a hivatalos pénzekről.
8. Jelentés az 1889. évi közalapi számadásokról, az 1890. évi járulékok helybenhagyásáról. Közalapi bizottság megválasztása.
9. Számadás a lelkészgyámintézeti pénztárról. Hátrálékosok kimutatása.
10. Számadás az egyh. m. pénztárról. Hátrálékosok kimutatása.
11. Intézkedés a hátrálékos egyházak ügyében.
12. Épitési költség bevehetetlen hátrálékait irja le a kerület.
13. Folyó évi költségelőirányzat.
14. Számvevőszék jelentése.
15. Missziói jelentés és számadások.
16. Egyházkerületi képviselők megválasztása.
17. Lelkészjelölő bizottság megválasztása.
18. Végzés a n.-károlyi papi értekezlet beadványa ügyében.
19. Jelentés a gyermek-menhelyek feállitása ügyében.
20. Javaslat a kölcsön tűzbiztositás ügyében.
21. A pr. irodalmi társaság közgyűlésére képviselőül esperes bizatik meg.
22. A pr. irodalmi társaság kiadványai a lelk. egyesületi könyvtárnak felajánltatik.
23. Tanügyi bizottság jelentése.
24. N.-Szalontán a nevelési adókulcs helybenhagyatik.
25. Ménes-Gyorokon a párbér kulcsa jóváhagyatik.
26. Berek-Böszörményi belhivatalnokok terményváltsága ujabb 5 évre engedélyeztetik.
27. Jelentés a Nadányi Gyula alapról.
28. Jelentés a szentleányfalvai alapokról.
29. Szondi Géza alapitvány.
30. Jelentés a tamásdai egyházi földek kisajátitásáról.
31. Telekvásárlás a berek-böszörményi 2-ik leány-iskola számára.
32. Erdőhegyi szőllő eladás.
33. Mezőgyáni fáskert eladása.

34. Nyégerfalvai földvétel.
35. Ágyaiak szándéka ingatlan vétel iránt.
36. Szintyei ingatlan vétel.
37. Mezőgyáni módositott díjlevelek.
38. Tárkányi díjlevelek.
39. Komádii tanitók módositott díjleve'ei.
40. Gyantai paplak kijavitás.
41. Tárkányi iskolaépités.
42. Berek-böszörményi 2-ik leányiskola tervrajza és költségvetése.
43. Komádii paplak tervrajza és költségvetése.
44. Szentleányfalvai iskola épités.
45. Jelentés a szentleányfalvai per ügyében.
46 Nyeste István kérelme gy. i. adóssága ügyében.
47. Pokoli József geszti s. lelkész bekebeleztetik.
48. Kondor Imre nyégerfalvai tanitó „
49. A kisperegi tanitóság rendszeres választás utján töltessék be.
50. Bognár Károly tárkányi segéd-tanitó kérelme.
51. Juhász József szemlaki tanitó bekebeleztetik.
52. Fülöp Sándor tárkányi tanitó „
53. Molnár Sándor f-gyarmati tanitó „
54. Varga András széplaki és Laczikó János kisházai tanitó államsegélyt kér.
55. Szőcs Imre béélzerindi lelkésztanitó rendkivüli államsegélyt kér.
56. Aranyi Lázár borossebesi tanitó „ „ „
57. Kapéri Géza és Költő Kálmán debreczeni tanulók az e. m. ösztöndíjra felvétetnek.
58. Tanitói segély-egylet az egyházmegye fenhatósága alá visszafogadtatik.
59. Sarkadi egyház kérvénye a belhivatalnoki telkek csere utján való változtatása ügyében pótlás végett visszaadatik.
60. Püspöki leiratok levéltárba tétetnek.
61. Jegyzőkönyv hitelesitő bizottság alakittatik.